

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Oroszházi HARANGSZÓ

VIII. évfolyam 5. szám · 2001. reformáció hava

Ribár János:

III. Országos Evangélikus Találkozó

Hála és köszönet

Még mindig érkeznek kedves szavú levelek, képeslapok, telefonok, E-mailek az ország különböző részeiből, s szerzőik nagyon melegszerűen mondanak köszönetet a 2001. augusztus 18–19-én átelt országos találkozójáért, annak tartalmáért és szervezéséért.

Nagyon nagy hála töltheti el a szívünket, hogy mi, az orosházi evangélikus gyülekezet kaptuk meg ezt a csodálatos és felejthetetlen feladatot, és Istennek adunk hálát azért is, hogy – a visszajelzések tömegéből következtetve – kielégítő módon oldhattuk meg ezt. De hadd idézzem fel itt a híres latin rövidítést: *S. D. G. – Soli Deo Gloria*, aminek a magyar jelentése: „Egyedül Istené a dicsőség”. Egyedül Istennek adunk hálát a több mint 3000 résztvevőért, a zsúfolt templomért, az igehirdetésekért, a zengő énekért, az áldott hangulatért – egyszóval, mindenért. Egyedül Istené a hála és a dicsőség.

Köszönettel tartozunk azonban azoknak a munkatársainknak is, akik az esztendő folyamán egyre jobban bekapcsolódtak a szervezés munkájába. Az esztendő elején megalakult a legszűkebb szervezőbizottság, és ahogy telt az idő, a feladatok diktálta módon fokozatosan bővült a munkatársi gárda. Végül két nagy létszámú csoport

jött létre, a felnőttek és a fiatalok csoportja, összesen mintegy 160 testvérrel. Egyrészt köszönettel tartozunk ezeknek a testvéreknek, akik nem kis részt vállaltak a szervezésből és a kivitelezésből. Állták a vendégek áradatát, s a nap hevét, és mindig szeretettel, törődéssel fordultak

vények, könyvek kínálása, és bármiféle szolgálat – mindezekért lapunk ezen első oldalán is köszönetet mondunk minden kedves érintett testvérünknek.

Másrészt köszönettel tartozunk a helyi gyülekezet sok tagjának is. Egyrészt az előzőleg befutott adományokért, másrészt pedig a vasárnapi istentiszteletért. A zsúfolt templomban egyetlen egy módja mégis volt megállapítani, hogy az orosházi gyülekezet is szép számmal vesz részt az országos találkozón. Ugyanis az istentiszteletünk kezdetéhez megtartottuk a csak nálunk megszokott fennálló éneket, és az oltár előtt állva meghatódva éltem át, hogy a rajtunk kívül majdnem senki által nem ismert, csak itt honos éneket zengi a gyülekezet – mármint az orosházi gyülekezet. Tervezzük karácsonyra megírni a találkozó történetét, hogy ezzel is megörökítsük ezt a hallatlanul nagy jelentőségű eseményt.

Istennek legyen hála és dicsőség, mert egyedül Ővé a dicsőség!

A szervezőknek, a gyülekezet érintett tagjainak pedig meghatódott köszönet mindazért, ami itt történhetett 2001. augusztus 18–19-én, városunkban, templomunkban, intézményeinkben, és legfőképpen – a szívekben!

„Kelj fel, és járj!”

Harmadik
Országos
Evangélikus
Találkozó

Orosháza, 2001. augusztus 18–19.

mindenki felé. Hihetetlenül sok munkát jelentett az elszállásolás, a regisztráció, az étkeztetés, az egészségügyi gondoskodás, a mindenórás törődés, de a pólók, jel-

Reformáció

1517–2001. október 31. – Újra legyen ünnep!

Az Orosházi Evangélikus Egyház-község vezetősége továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a reformáció ünnepét annak napján, azaz október 31-én, délelőtt is ünnepelje a gyülekezet. Ez a legtöbbször azért gond, mert csak ritkán fordul elő, hogy október 31. vasárnapra, azaz munkaszüneti napra essék. A munkahelyek viszont nem lehetnek engedékenyek az alkalmazottaikkal kapcsolatosan, ezt is megértéssel kell fogadnunk. Ám abban is biztosak vagyunk, hogy sokkal többen tudnák megoldani a délelőtti istentiszteleti látogatást, mint ahányan azt teszik.

Felmérhetetlenül hatalmas szellemi kincs, amit Luther Márton újra felfedezett, és 1517. október 31-én kiszögezett a wittenbergi templom ajtajára. Ezt nevezük úgy, hogy a „95 tétel”. A reformáció egész tanának ez, a Szentírásra épülő kiindulópontja. Talán ma már nem is érezzük igazán, hogy mennyire nóvum, újdonság volt ez a felfedezés 484 évvel ezelőtt. Megszoktuk, közismertté vált, s ez magában rejti annak veszélyét is, hogy mi magunk válunk közömböseké Istennek ezzel a csodálatos ajándékával szemben. Ünneplésünket elmélyítendő, most néhány fontos, aktuális részletet adunk közre a híres 95 tételből, hogy a kedves olvasó – akár esti meditáció, elcsendesedés, imádság alkalmával – mélyebben elhesse át hitünk szent titkainak, alapvető elemeinek néhány nagyon is időszerű részletét. Rövid, értelmező kommentárral tesszük ezt:

[1] „Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: »Térjete meg!« – azt akarta, hogy a hívők egész élete bűnbánatra térés legyen.” [Mt 4,17] – Ez az első tétel a lelki életünket teljesen átható bűnbánatra szándékozik indítani mindenkit. Megtérés és bűnbánat – ezt a kettőt nem kell és nem szabad egymással szemben kijátszani. Az istentagadó ember megtérhet a hitetlenségéből, de megtérése után – mint gyakorló keresztyénnek – rendszeresen bűnbánatot kell tartania. A bűnbánat önvizsgálattal jár együtt. Ezért állnak rendelkezésünkre a bűnbánatot és az önvizsgálatot elősegítő, ún. gyónási tükrök (vö. Énekeskönyvünk).

[3] „A szívo töredelme mit sem ér, ha nem hozza magával kiülőleg a bűnös mivoltunk elleni sokoldalú halálos küzdelmet.” – Felelőtlen és üres bűnbánat lenne az, ha valaki

nem akarná Isten segítségével megváltoztatni bűnös életét. Szörnyű kísértés, ha valaki bátran vétkezik a bűnbocsánat bizonyosságába vetett hittel. A Jn 8-ban Jézus ezt mondta a házasságtörő asszonyoknak: „Többé ne vétkezz!”

[4] „Ez a gyötrődő küzdelem a mennyek országába való bemenetelig tart.” – Nincs tökéletesen megtért és bűnbánatra már nem szoruló keresztyén. Sajnos nem kevés önhitt, tévelygő ember van. Luther ebben a tételben még azt is kijelenti, hogy „az igazi belső bűnbánat, amikor az ember gyűlöli vétkes önmagát.” – Vagyis azt, hogy vétkezik Isten ellen. Mivel nincs tökéletes keresztyén, a lelki harcunk az üdvösség pillanatáig tart.

[7] „Isten senkinek nem bocsátja meg a vétkeket anélkül, hogy egyszersmind alá ne vetné a megalázkodót mindenben a papnak.” – Az egyház szolgálói nem feleslegesek, legfeljebb önmagukat teszik feleslegessé, ha nem értik a dolgukat a bűnbánóval szemben. Hitéletre igényt tartóknak szüksége van a lelkeszi, lelkipásztori kapcsolatra. Ez nem közvetítés Isten és ember között, hanem segítség a lelki életben. A lelkészetet éppen erre kell kiképezni, vagyis, hogy az igehirdetés és a lelki útmutatás szorosan összetartozzanak.

[30] „Senki sem lehet biztos a maga töredelmének (bűnbánatának) valódisága felől.” – Korunk keresztyéneinek éppen ez az egyik legnagyobb veszélye: a felületes, komolytalan bűnbánat. Nagyon sokszor hiányzik a komoly lelkiismereti vizsgálódás, pl. az Úr szent vacsorájának ünneplése előtt.

[31] „Ritka az igazán bűnbánó ember.” – Ez csak az előző tételt akarja még jobban aláhúzni, hiszen a hitéletünk egyik legfontosabb része ez: nagyon őszinte, nagyon körültekintő, igazi bűnbánat. S talán még így is ritka! Ezután néhány további tételben éppen ez a komolyság, Isten előtti lelki mélység és alázat jut kifejezésre.

[36] „Minden, igazán szíven talált keresztyén részesül a bűnhódásnak és a vétkeességnek a teljes elengedésében.” – Aláhúzendő a kifejezés, hogy „igazán szíven talált” ember: Isten igéje vajon szíven talált-e igazán? A szív itt sem az érzelmek jelképe, hanem emberi lényünk legközepe. Elérte-e Isten igéje lényünk legközepebe? A [39.] tétel említi újra az „igazi töredelem (bűnbánat)” lelki tényét, és a következő tétel így fogalmaz:

[40] „Az igazi töredelem (bűnbánat) keresi és szereti a bűnhódást.” – Az Isten színe előtti alázatról van szó, és nem önmagunkra kiszabott büntetésről.

[41–45] E tételek a szeretet jócselekedeteinek a fontosságát emelik ki. Luther ezt az „irgalmasság jó cselekedeteinek” is nevezi, s konkrét példaként a „szegényeket” és a „rászorulókat” említi. „Ugyanis a szeretet cselekedete által nő a szeretetet és javul az ember.”

[46] „Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy – hacsak nem dúskálnak a fölöslegben – mindazt, ami az élet fönntartásához szükséges, tartsák kötelességüknek házuk népe javára fordítani.” – Különösen etikai értelemben figyelemre méltó ez a jó tanács, hiszen a keresztyén embernek sincs „joga” az övéi kárára gyakorolni az „irgalmasság cselekedeteit”, mert ezek a tettei az övéivel szemben az irgalmatlanság cselekedeteivé válnak.

[49] „Nagyon ártalmas, ha elveszik az istenfélelem.” – Ha bármely más eszközt fontosabbnak tartanánk Isten előtt, akkor az istenfélelem kerülne veszélybe! Istenfélelem nélkül elképzelhetetlen az igazi, tiszta, élő hit! Tanulságos: Jézus nagyon tisztelte a mennyei Atyát. Nála ez az egyik legcsodálatosabb: az istenfélelem és a mennyei Atya iránti bizalom áldott egysége!

[55] „Az evangélium a legnagyobb.” – Ez az egyház kincse!

[56] „Nem vakmerőség kimondani, hogy az egyház kincse: az egyház kulcsai (melyeket Krisztus érdeméért kapott).” – Ez az, amit a lelkész gyakorolhat, vagyis az oldás és kötés. Jézus kijelentése, hogy amit a földön megkötök, vagy megoldotok, az lesz a mennyben is megkötve és megoldva. Ezt nevezzük a dogmatikában a „kulcsok hatalmának.”

[57] „Az egyház kincse valójában Isten di-csőségének és kegyelmének szent evangéliuma (örömhíre).”

[65] „Az evangélium kincse olyan háló, amellyel egykor az anyagi javak embereit halászták.” – Napjainkban is így igaz: az anyagi, földhözragadt, csak ezt a világot látó embereket kellene elvezetni a lelki távlatok felfedezésére.

[93] „Tegyétek jól a dolgukat azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: kereszt, kereszt – de nincs kereszt.” – Az evangélikus teológia ún. sztaurocentrikus, azaz keresztközéppontú teológia. Krisztus

Folytatás a 4. oldalon

A bűnbánat szentsége?

Kelj fel, és járj! – Hónapokon keresztül fülünkben csengett a jézusi szó, és sokféle magyarázását, aktualizálását hallottuk Urunk igéjének. Szeretném remélni, hogy nemcsak ez az egyetlen felszólítás feledhetetlen számunkra, hanem részleteiben is ismertté vált az egész történet. A jelenetnek mégsem ez volt a legfontosabb mozzanata, hanem a másik, az a megnyugtató isteni kijelentés, ami előtte hangzott el: Megbocsáttattak a te bűneid.

Minden hónapot azzal kezdetünk, hogy úrvacsorai közösségben találkozhatunk egymással. Az úrvacsora számunkra az, amit megtanultunk a konfirmációnk során: Jézus Krisztus valóságos teste és vére kenyérben és borban, s elsősorban a bűnbánat, bűnbocsánat szentségeként tekintünk rá, ezért is készülünk önvizsgálattal a szentség vételére.

Mégis, ha „csupán” a bűnök bocsánatát látjuk az úrvacsorában, akkor csupán egy szeletét éljük és látjuk meg annak, miért is rendeltetett ez a számunkra, miért is kell ezt cselekedni az Úr Jézus emlékeztetére.

Éppen ezért először a bűnvallásról, a gyónásról és a feloldozásról lesz szó ebben az írásban, s végül a szentség sokféle ajándékáról.

Bűnvallás, bűnbocsánat az Ószövetségben

A bűneset óta szembesül azzal az ember, hogy képtelen engedelmeskedni Istennek. A lelkiismerettel rendelkezők, Isten parancsolatait ismerők észreveszik: nem lehet a bűnök, mulasztásokat vég nélkül felhalmozni. Megterheli a lelket, nehezé teszi a szívet, sőt az egymás közötti kapcsolatokra tekintve is ártalmas, ráadásul Isten sem nézi jó szemmel, ha csökönnyösen ellene szegülnek jóakarátának. A nagy engesztelési ünnep [3Móz 16] arról beszél, hogy évente az egész nép kollektív bűnbánatot tartott, és aztán megtisztultan kezdhettek egy új évet. A különféle áldozati szertartások között is találhatunk vétekáldozatot, és engesztelőáldozatot, amelyben a tudatlanságból elkövetett bűnért vagy a felebarát ellen vétetekért történt a kultikus szertartás. Az Ószövetség lapjain arról olvashatunk, hogy az Úr a szándékos ellenszegülést és bűnököt megtorolja, de kegyelmes Isten, türelme hosszú, szeretete nagy [Zsolt 103, 8; 145,8 stb.], s megbocsátja a hitszegést; a tenger mélyére dobja bűneinket, és nem emlékezik meg róla többé, abban telik kedve, hogy kegyelmet ad [Mik 7,18–19].

Bár a bűnnek lehet következménye (Dávid gyermeke meghalt), de feloldozást nyert a másét elkívánó és gyilkos király is [2Sám 12]. Ninive estében az Úr Jónást, a prófétát küldte el, hogy bűnbánatra indítsa a Ninivében élő bűnösöket. 40 napot kaptak, hogy zsákruhába öltözöttek, fejükre hamut szórva megtérjenek Urukhoz [Jónás könyve]. Bár az Ószövetségben hangsúlyosnak érezzük a különféle szertartásokat, áldozatbemutatókat, külsőségeket, azért az megjelenik az igaz istentisztelettel kapcsolatosan Ézsaiás próféta könyvében, hogy az Úr tiszta szívet és bűnbánatot vár el övéitől. [Ézs 1,14–16; Zsolt 51 18–19]

Egyértelmű, hogy a bűnököt egyedül Isten bocsáthatja meg, mert Ő a szívek vizsgálója és a lelkek megítélője [Jer 17, 10]. Ő tudja, valódi-e a bűnvallás és igaz-e a javulásra irányuló szándék!

Bűnvallás az Újszövetségben

Az Újszövetségben Keresztelő János profetikusa alak. Ő Isten közelgő ítéletére utalva prédikált a hozzá érkezőknek, akik megvallották bűneiket és megkeresztelkedtek, nyilvánosan mutatva ezzel a megtisztulási szándékot. [Mk 1,5] Itt hallhatunk a mások előtti bűnvallásról.

Az Úr Jézus Isten valódi, bűnököt megbocsátó szeretetének testté létele közöttünk. A társadalom perifériájára szorult, kivetett, lenézett bűnösök mellé telepedett le, őket szólította meg (például a vámszedőket, a parázna asszonyt, vagy a vak embert, utóbbinak a betegsége mögött ugyancsak bűnt sejtettek a kortársak). Amikor Ő kijelentette: meg vannak bocsátva bűneid, felhördült az írástudók tömege: Kicsoda az, aki megbocsáthatja a bűnököt? Egyedül Isten! [Mk 2,6]

A történetek olvasása közben talán bennünk is felmerült az a kérdés, vajon megvallották-e bűneiket ezek a Jézus lábai elé eső vétkesek? Hiszen az Úr Jézus már feloldozó szavakat mondott.

Számunkra nem kétséges, hogy Krisztusban Isten van közöttünk, mert egyedül Ő tud így tekinteni a bűnre, Ő tudja, akarunk-e attól szabadulni, csak Ő tud áldozatot vállalni a bűnösért, s elveszettért.

A bűnbánat Luthernél

A reformátor „Az egyház babiloni fogságáról” szóló iratában a részben az akkori r. katolikus egyház felosztása szerint tekintett a bűnbánatra, a tőle megszokott polemikus, érzelmekkel telített stílusban beszélt a gyónásról, bűnvallásról.

A szív töredelme (contritio) a bűnvallást megelőző stádium. A vétkét elkövető bűnbánattal tekint bűnös magatartására, s elítéli azt, de már benne van az eltökéltség is: ezentúl törekszem az Isten előtti tiszta életre! Luther szerint baj, ha ezt emberi cselekvésként látjuk, ennek a háttérben a bűnbocsánat ígéretébe vetett hit kell álljon, ami a szív töredelmét kimunkálja. Nem mindegy, hogy csak töredelem és gyötrődés hová vezet: lásd Péter és Júdás bűnbánatát, és bűnvallásaik útját.

Gyónás, azaz a száj vallástétele (confessio). Luther egyértelműen állást foglal amellett, hogy ez nélkülözhetetlen. „A bűnök meggyónása szükséges és Istentől meg van parancsolva.”

Cselekedeti elégtétel, vezeklés (satisfactio). Veszélyes, mert ha a feloldozást követi, akkor akár a bűnbocsánat valódiságát is kétségbe vonja a bűnbánatot tartó. Hiszen a bűnhődés, illetve a büntetés kérdésessé teheti a bűnbocsánat megtörténtét. Ezért fontosabb a hit, a gyümölcs-termő élet hangsúlyozása és a parancs komolyan vétele: Menj el, többé ne vétkezz!

Az Ágostai hitvallás egységbe foglalója, Melancthon kiforrottabb, letisztultabb teológiát képviselt, mely már mentesebb a polémiától. A bűnbánat komolyan vétele Krisztus megismerését és Isten igaz tiszteletét segíti elő, mellyel számtalanszor lehet élni! A bűnbánat egyszerre töredelem, amikor a lelkiismeret megrendül, mert Isten igéje ránk olvassa bűneinket, de ugyanakkor tartalmazza az ígéretekbe vetett hitet is: Krisztusért ingyen megbocsátattak bűneim, békességem lehet Istennel. [Róm 5,1]

A gyónás a bűnbánat külső megvalósulása, vagy következménye. Tudunk gyülekezeti gyónásról – ezt gyakoroljuk a leginkább az úrvacsorai liturgiában is. De létezik az evangélikus egyházban is mángyónás, melyet Luther titkos gyónásnak nevezett. „A titkos gyónás, amely most szokásban van, bárha az Írásból nem is igazolható, mégis csodálatosképpen nagyon tetszik nekem, és hasznos is, szükséges is, és nem szeretném, ha megszűnnék; ellenkezőleg: örülök, hogy megvan a Krisztus egyházában, mert a gyötrődő léleknek egyedüli orvossága. Hiszen mikor testvérünk előtt megnyílik a lélek, és mindazt a rosszat, ami benne rejtőzik, híven feltárja, testvérünk ajkáról felénk hangzik a vigasztalásnak igéje, úgy, mintha Istentől jönne.”

A gyónás bűnvallásból és feloldozásból áll. Nem kell minden egyes bűnt fel-

sorolni, hiszen nem ismerhetjük saját szívünk mélységét sem. [Zsolt 19,13 – Kicsoda ismerheti a bűnöket?] Mégis tudnom kell, hogy nem állhatok meg tisztán Uram előtt, és bűnösnek kell magamat mindenben vallani, azokban is, amikre nem emlékszem, vagy amikről nem tudom eldönteni, jó-e vagy rossz.

A bűnvallás után érkezik a feloldozás, mely igehirdetés, azaz evangéliumhirdetés! Itt magunk is tapasztalhatjuk, hogy az ige kegyelmi eszköz!

Ki az, aki feloldozhat? Egyedül Isten bocsáthat meg! „A bűnbocsánatot úgy fogadjuk a gyóntatótól, mint Istentől magától, tehát semmiképpen ne kételkedjünk, sőt erősen higgyük, hogy bűneinket ezáltal megbocsátotta a mennyben.” Az egyetemes papság elvét szem előtt tartva igaz az, ha bűnbánatot tartok és gyóntatom hirdeti nekem bűneim bocsánatát, megbocsátatnak azok, bárki előtt történjek is az. [Jak 5,16]

Az úrvacsorai liturgiában a gyónó rész megelőzi az asztalközösséget, a bűnbocsánatot az igében kapjuk. Láthatjuk, hogy a feloldozásban már Urunk kegyelme hirdettetik. Ezért „csupán” a bűnbánat szentségét látni az úrvacsorában kevés lenne! Bár tudjuk, milyen hatalmas ajándék a bűnök bocsánata, mégis többet rejt magában a szentség.

Az úrvacsorával azért élünk, mert engedelmes keresztyének vagyunk, hiszen parancsunk van rá! Szereztetési igékben halljuk Jézus Urunk rendelését: „Ezt cselekedjétek!”, illetve János evangéliumában, ahol bár nem szerepel úrvacsorai történet, de utalás történik rá: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, örök élete van annak.” [Jn 6,54]

Az úrvacsoráról valljuk: az Urunk valószínű teste, azaz benne Krisztussal találkozzunk, és mindazt megkapjuk tőle, amit Ő nekünk adni akar, s amire szükségünk van. És ez nem kizárólagosan a bűnök bocsánata lehet. Gondoljunk az

úrvacsoravétel előtti imádságra: a kételkedőnek hitet, a gyengének állhatatosságot, a keményszívűnek megtérést, az elcsúszottnak új erőt, az aggódónak megnyugvást, a szomorkodónak vigasztalást. Dr. Nagy Gyula professzor úr így ír az úrvacsoráról: „Reális egyesülés az értünk halálba ment Krisztussal, ezen keresztül bűnbocsánat, a Szentlélek ajándéka, részesülés Krisztus áldozati halála minden gyümölcseiben. Az úrvacsorában újból elnyerjük azokat a javakat, amelyeket a keresztségben! [...] Ez Isten legmélyebb lehelése az emberhez! Az úrvacsorai előkészület veleje a bűnbánó hit, de az úrvacsora maga táplálja is ezt a hitet. [...] Krisztus Urunk ajándéka a megrettent lelkiismeret vigasztalására. Az úrvacsora agapé, azaz a szeretet vacsorája. Krisztusban egymással is egyesít, azaz communio sanctorum ez az asztalközösség”.

Az ún. Lima Dokumentum (1982) így gyekszik a szentháromság tanra támaszkodva úgy megfogalmazni a szentségben rejlő titkot, hogy minden keresztyén felekezet számára lényeges elemről szól. Az úrvacsora már Isten országának megjelenése közöttünk, amikor nem lesz különbség egyikünk között sem, amikor nem lesznek válaszfalak és ellentétek, csak az fog dominálni, ami összeköt bennünket. A mennyek országa örömeinek előíze ez! Ugyanakkor igaz, hogy eucharisztia: hálaadás Isten irgalmáért, megváltó, megszentelő hatalmáért! Emlékezés az Úr Jézus értünk vállalt szenvedésére és halálára, bűnőktől és kárhozattól megmentő szeretetére. Az úrvacsorában a Szentlélek egyházalakító munkáját tapasztalhatjuk.

Mindezeket figyelembe véve, továbbra is készüljünk kellő önvizsgálattal és bűnbánattal a szentség vételére, hiszen a hozzánk, mélybe hajoló szent Istennel találkozzunk, de vegyük is örömmel, mert mindent megkaphatunk benne, amit Krisztus Urunk számunkra ajándékozni akar.

Reformációi sorozat

2001. október 25–28-ig
mindennap 17 órákor

Előadó: *Csepregi András*
evangélikus lelkész és főiskolai
tanár Nyíregyházáról.

Az előadássorozat címe:
„**A reformáció titka**”

Okt. 25., csütörtök: A szabadság
Okt. 26., péntek: A szolgálat
Okt. 27., szombat: A szeretet

A szombat esti alkalmat – melyet a templomban tartunk – szép énekkel és zenével egészítjük ki. Ekkor vendégünk KOVÁCS ERZSÉBET énekművész, a Magyar Állami Operaház művésze, aki készséggel és szeretettel szolgál közöttünk. Orgonán kísér Koszorús Oszkárné. Nagy szeretettel hívunk és várunk mindenkit!

Folytatás a 2. oldalról

keresztje – a mi legfontosabb tájékozódási pontunk. Ennek legelső megértője Pál apostol volt. Luther egy későbbi alkalommal (Heidelbergi disputáció, 1518) „theologia crucis”-ről beszélt, azaz a kereszt teológiájáról.

[94] „Buzdítsuk azért a keresztyéneket, hogy fejüket: Krisztust, bűnhődésen, halálán és poklon át is követni igyekezzenek,

[95] és abban bízzanak, hogy inkább sok szorongattatáson át, mintsem a béke biztonságán át jutnak be a mennybe. Mert más alapot senki sem vethet a meglevőn kívül, amely a Jézus Krisztus.” [1Kor 3,11]

Most tehát csak kivonatossan érintettük a tételeket, és nem a történelmi visszaemlékezés, hanem a hitéletünk jegyében tettük ezt. Elsősorban azt emeltük ki, ami a mindennapi lelki élet szempontjából is nagy fontosságú. Jó és fontos lenne, ha újra igazi ünnep lehetne a reformáció, annak az ünnepe, hogy felfedezhettük üdvösségünk eszközeit.

Arra is szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy itt és most nem vettük figyelembe az eredeti vitahelyzetet (búcsúcédulák, pápaság, lelki-szellemi rablógazdálkodás); csupán a lelki élet szempontjából fontos elemeket, tanítói tételeket emeltük ki. Bizony, örömdetes dolog lenne, ha minél többen olvasnák és átgöngölnék mindezt. Újra legyen ünnep a reformáció!

Leendő olvasók visszajelzéseinek reményében kívánunk áldott reformációi ünnepet!

SÁMUEL híradó

Szeptember közepétől újra várunk minden kisiskolást és óvodást a gyermek-istentiszteletekre. Sorozatunk címe: „Fejem, vállam, térdem, talpam.” A vasárnap reggel 9 órákor kezdődő alkalmak beszámolnak arról, miként szől a Szentírás testrészeinkről és érzékszerveinkről. Adventig ez lesz a főtémánk, reformáció vasárnapját kivéve.

Szeretettel hívjuk a kedves szülőket, nagyszülőket és tanítókat, de a nagytöveket is! Kérjük, kísérjék el az érdeklődő kicsiket erre a vidám, de mégis fontos üzenetet hordozó istentiszteletre, templomunk Györy-termébe.

A Sámuel csoport nevében: Skorka Katalin

Báró Podmaniczky Frigyes

– a Békési Egyházmegye felügyelője

Mindnyájan ismerjük a televíziós Ráday Mihály vasárnap délutánonként jelentkező városvédő műsorát. Az adásokban gyakran idézi báró Podmaniczky Frigyes (1824–1907) nevét és munkásságát, akinek kiemelkedő szerepe volt abban, hogy az 1800-as évek végére Budapest építészeti képe elérte a világvárosi színvonalat. Podmaniczky – aki feltűnően öltözködött, hétköznaponként mindig kockás öltönyben járt – annyira szerette a fővárost, hogy Krúdy Gyula egy írásában „Budapest völegényének” nevezte, másutt pedig „a 19. század legszabályosabb gavallérjának”.

Arról, hogy a mi szűkebb pátriánk egyházmegyei felügyelője lett volna, mindössze néhány jól értesült embernek motoszkált valami az emlékezetében. Pedig Podmaniczky báró korának egyik kiemelkedő alakja volt. Nemcsak testmaga révén vált ki a tömegből, hanem politikusi és szépírói munkássága is országszerte közismertté és népszerűvé tette. 1847–48-ban már a pozsonyi és a pesti országgyűlés felsőházának tagja és jegyzője, a szabadságharcban huszárkapitány. A sajnálatos összeomlás után visszavonult és az irodalomnak élt. Gyakran megfordult a részben Orosházához tartozó Csákon, több könyvének és újságcikkének témája az alföldi vadászatok, illetve az országos hírűvé vált csáki agárversenyek. Irodalmi munkásságának elismeréseként 1859-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották.

Az evangélikus egyházzal való szorosabb kapcsolata 1860-ban kezdődött. Egyházközségünk levéltárában sikerült megtalálni az 1860. május 30-án, Szarvas mezővárosában tartott esperességi közgyűlés kézzel írott jegyzőkönyvének egy példányát. Egyháztörténeti ismereteink bővítése céljából ide iktatjuk a békési esperességhoz tartozó gyülekezeteket: Alberti, Arad, Bánfalva, Csaba, Fazekesvarsánd, Gyoma, Hódmezővásárhely, Makó, Mezőberény, Nagylak, Nagyszentmiklós, Orosháza, Szarvas, Szentes, Tiszaföldvár, Tótkomlós. A pitvarosi, bánhegyesi és a szemlaki egyházközség nem képviseltette magát a közgyűlésen. Torkos Károly orosházi esperes ugyanitt örömmel jelentette az egybegyűlteknek, hogy báró Podmaniczky Frigyes az esperességi felügyelőséget kész szívvel elfogadta, s hiszi azt, benne az esperesség

egy Józsuet fog megismerni, ki elvezeti a gyülekezeteket az ígéret földjére.

Az eskü letétele után az új felügyelő megígérte, hogy „míg csak Isten élteti, minden erejét a magyarhoni protestáns egyháznak felvirágzására szentelendi.” Podmaniczky meglehetősen nyomasztó helyzetben foglalta el tisztségét, ugyanis az előző év őszén jelent meg a császári pápens, ami továbbra is megfosztotta a protestánsokat az önállóságtól, az egyetemes közgyűlés összehívásának lehetőségétől. Az egyházak többségének ellenállása miatt a bécsi kormány végül mégis visszavonta intézkedését, a fellegek elvonultak, az evangélikusság szabadabban lélegezhetett.

Ünnepnap számba ment a messze földről jött felügyelő megjelenése környékünkön. Mikor Podmaniczky báró 1860 szeptemberében Csabára látogatott, előtte az orosházi presbitérium úgy határozott, hogy fogadására és köszöntésére Székács Pál tekintélyes helyi ügyvédet, Székács püspök öccsét küldi ki. Ugyanakkor – az ünnep fényét emelendő –, az orosháziak egy lovascsapatot is kiállítottak, és Csabára vezényelték, Plavetz Károly vezetésével.

Mikolay István 1862. április végi nyugalomra vonulása után hárman pályáztak az orosházi alvégi lelkészi állásra. A májusi választáson Győry Vilmos pesti segédlelkész fölünyesen győzött, azonban az alig néhány szavazatot kapott harmadik helyezett Szeberényi Lajos megvétőzte az eredményt. Podmaniczky levélben kérte az orosháziakat, hogy „a következő mezőberényi gyűlésen a Szeberényi és az orosházi egyház közötti nézeteltérések egyenlítettessen ki.” Ami bizonyára meg is történt.

Podmaniczky első hivatalos orosházi egyházi útja Győry Vilmos beiktatására vezetett. Az október 12-ei ünnepély már előző nap elkezdődött: „Délután 4 órakor megindult a harangzúgás és harsány éljenek között egyik ág. ev. lelkészlak elé robogott bandérium és kocsisorból elé gáns négyes fogat vált ki, s belőle főtisztelendő Székács József superintendens és b. Podmaniczky Frigyes esp. felügyelő urak Torkos esperes lakásába léptek. A főpásztor úr úgy közeledett, úgy fogadtatott, mint nagy útról megérkezett családapa. Öröm a szívekben, mosoly az arcokon, könnyek a szemekben – dolgok, melyeket nem kellett előkészíteni” – jegyezte fel

Horváth János egyházi jegyző, aki egyébiránt az orosházi „magánfi-iskola” tanára volt akkoriban.

Győry másnapi, az egész környéket megmozgató iktatására zsúfolásig megtelt a templom. Székács püspök és a sok lelkész mellett Podmaniczky báró volt a díszvendég.

Az örömnepet szorgos munka követte. A Bányai Egyházkerület Orosházán is meglévő nyomtatott jegyzőkönyvei szerint Torkos esperes társaságában Podmaniczky felügyelő országos fórumokon is tisztességgel képviselte a békési evangélikus esperesség érdekeit. Bekeült a választmányba, s egy helyen „a valási sérelmeink orvoslását és törvényes jogaink biztosítását célzó emlékirat szerkesztésére” felkért egyházi vezetők között szerepel a neve. Amikor aztán letelt a hároméves ciklus, „esperességi felügyelővé újra megválasztott”. Ha az egyház érdeke úgy kívánta, nem volt szűkmarkú, hiszen például „a szarvasi tanítóképezde tőkéjét 1000 forintnyi adományával szaporítá”, ami akkoriban hatalmas összeg volt.

Másik orosházi látogatásáról is hírt adnak a régi források, melyekből arról értesülhetünk, hogy 1864. szeptember 20-án „méltóságos aszódi báró Podmaniczky Frigyes békési esperességi felügyelő” és a közelmúltban megválasztott Haviár Dániel szarvasi lelkész-esperes elnöklete alatt Orosházán rendkívüli gyűlést tartottak.

Az 1866. decemberi pesti egyházkerületi közgyűlésen Podmaniczky még esperességi felügyelőként volt jelen. 1867 szeptemberében 199 szavazatból 115 vokssal ő lett az új bányakerületi felügyelő, a magyarországi négy evangélikus püspök mellett szolgáló négy felügyelő egyike, tehát előre lépett a rangsorban. A békési esperességi felügyelő ugyanakkor a csabai Kemény Mihály, majd Haviár esperes halála után a csabai lelkész, Szeberényi Gusztáv töltötte be a békési esperesi tisztséget.

Podmaniczky Frigyes igen hosszú ideig, 1861–1906-ig megszakítás nélkül tagja volt az országgyűlésnek, a Fővárosi Közmunkák Tanácsánál 1873–1905-ig pedig elnöki tisztséget töltött be; a békebeli Budapest előkelő, szeretetre méltó alakja volt. Mi, mint egyházmegyénk egykori jeles felügyelőjére gondolunk, igen nagy tisztelettel.

Aradra emlékezve

„Szánd meg Isten a magyart
Kit vések hánnyának,
Nyújts felje védőkart
Tengerén kínjának.
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Mebűnhöde már e nép
Amultat s jövendőt!”

Amikor Kölcsey megírta e sorokat azon keseregve, hogy bűnhődésünkkel vezekeltünk már jövendő bűneinkért is, gondolhatta-e, hogy milyen ország- és nemzetpusztító tragédiák sújtanak bennünket még a 19., majd a 20. században?

A reformkorban sejteni lehetett a „Haza és haladás” jelszavakból is, hogy valamilyen változások elkövetkeznek a gazdaságban is és a politikában is.

És eljött 1848, az európai forradalmak éve.

Az előző negyedszázadban a magyar nép is felkészült a forradalomra, hiszen azok az eszmék és célok áthatották a nemességet és a csekély számú polgárosult réteget, amelyek a reformkor fő kérdéseit felvetették, és amelyekről azután kiderült, hogy az országgyűlési vitákban nem oldhatták meg őket, csak forradalommal.

A „népek tavasza” Magyarországra is beköszöntött. 1848. március 15-én Pesten kitört a forradalom, és győzött. A 12 pont követelése az „Áprilisi törvények”-ben öltöttek testet. Megalakult az első felelős magyar kormány.

A pesti forradalom híre már 18-án megérkezett Orosházára, a Mikolay fiú levele útján. Egy héttel a forradalom kitörése után, 22-én az alispán népközyűlést hívott össze Gyulára. Az orosháziak nagy reményekkel voltak a csáki méltánytalan legelő-elkülönítési per újrafelvételéről, mert azt hitték, hogy az kedvezőbb elbírálás lesz, mint a korábbi ítélet.

Később aztán elmérgesedett a dolog, amikor önkényesen elfoglalták a vitatott területet és országos ügy lett belőle. Maga Kossuth avatkozott be, a törvényt szigorával fenyegetve az orosháziakat a törvénytelen cselekedet miatt.

Az „Áprilisi törvények” nem oldották meg a függetlenség kérdését, a király és Magyarország viszonyát nem szabályozva megfelelően.

Lehet, hogy emiatt, lehet hogy ettől függetlenül, megkezdődtek a rác lázadások, öldöklések a Délvidéken. Jellasics támadásával kezdetét vette a szabadságharc. A támadók kiűzése után vereség és a téli visszavonulás következett. A kápol-

nai vereséget kiheverve érkezett tetőfokára a szabadságharc, a dicsőséges tavaszi hadjárat győzelmeivel. Ez után következett az orosz beavatkozás, amely eldöntötte a küzdelem kimenetelét. Közledett a vég, a bukás.

Orosháza népe, a sérelmek dacára, derekasan helytállt a szabadságharcban. A különböző adatok szerint a toborzásokon, a népfelkelések meghirdetésekor 1100-nál többen jelentkeztek védeni a hazát. Többségük honvédként, de jelentős volt a huszárok száma is.

Orosháza jelesei közül név szerint sokukról tudjuk, hogy valamilyen módon, harcolva, vagy kiállva amellest, részt vettek a szabadságharcban: Gróf Károlyi György, Szakács József, Wenckheim Béla, báró Oláh István, Balassa Pál, Képesy József, Raksányi Imre, Székács Pál, Horváth János, Terényi Lajos, Petőfi István, Lehoczy József, Kodi Márton, Vámosy Mihály. Talán nem sérti a többiek emlékét, ha közülük csak Raksányi Imréről, a legjelesebből mondunk többet.

Ő írta az első magyar hadtudományi könyvet. 1848-ban tüzér hadnagy, 1849-ben őrnagy. Kossuthnak rokona és bizalmasa. 1849 augusztusában a temesvári csatában nyoma veszik. Lehetséges, hogy ekkor már alezredes volt.

„Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámídat
Dörgő fellegedben...”

A kétszeres túlerő miatt a már csak vesztes csaták sorozata után következett Világos, az összeomlás, a feltétel nélküli megadás.

Világost Arad követte. Megkezdődött Haynau rémuralma. Példát kellett mutatni a világnak, főleg nekünk, magyaroknak. Ezért hozták a halálos ítéleteket, tömegével. Október 6-át megfélemlítésnek, megaláztatásnak és meggyaláztatásnak szánták. Ezen a napon a földbe, sárba taposták a nemzet önérzetét.

A tizenhárom tábornokot Aradon, Batthyány Lajos miniszterelnököt Pesten végezték ki. Az aradi mártírok: *Aulich Lajos*, pozsonyi születésű, 57 éves; *Damjanich János*, stázi születésű, 45 éves; *Knezić Károly*, gyergyoveci születésű, 41 éves; *Láhner György*, besztercei születésű, 54 éves; gróf *Leiningen-Westerburg Károly*, hesseni származású, 30 éves; *Nagy-Sándor József*, nagyváradi születésű, 45 éves; *Pöntenberg Ernő* lovag, bécsi születésű, 35 éves; *Török Ignác*, gödöllői születésű, 54 éves; gróf *Vécsey Károly*, pesti születésű,

42 éves. Őket kötél általi halálra ítélték. Négyük pedig: *Kiss Ernő* altábornagy, temesvári születésű, 49 éves; *Schweidel József* tábornok, zombori születésű, 35 éves; *Dessewffy Arisztid* tábornok, csákányi születésű, 47 éves; *Lázár Vilmos* ezr., nagybecskerek születésű, 34 éves, „kegyelemből” golyóval volt kivégezendő.

Október 20-án Kazinczy Lajos ezredet is kivégezték, tizennegyediként. A tábornokok ritka bátorsággal viselkedtek. Csak az utolsó éjszaka nem feküdtek le, egyikük sem. Felöltözve, készen vártak a halálos ítélet végrehajtására; közben imádkoztak, bősöleg, a haldoklók felmaggasztosult ihletével.

Az egyik lelkész, Sujánszky minorita atya, ki szintén melléjük volt rendelve, gyakran említé: „*Valami oly földöntúli volt az imádkozó tábornokok szemében, hogy én teljesen feledve állásomat és kötelmeimet, szenteket véltem magam előtt s nem annyira értők, mint hozzájuk imádkoztam.*”

Ezreket vetettek börtönbe, tízezreket soroztak be a császári hadseregbe. Sokan elmenekültek.

Nem volt alaptalan a félelem, mely szerint „Mint oldott kéve, széthull nemzetünk.”

Kik voltak az aradi hős mártírok? Magyarok, németek, de rác és horvát is volt köztük. Miért vállalták sorsukat a nem magyarok is? Elkerülhették vonal biztosan, mert a Bohus-kastélyból megszökhettek volna. Nem őrizték őket! De nem szöktek! Tartották magukat adott szavukhoz! Elítélhető-e azok, akik elmenekültek? Nem!

Másfél évszázad múltán lehet-e megbocsátani Haynau-nak? Nem lehet és nem szabad! S ha később fejet hajtott volna a mártírok emlékének? Akkor sem! Haynau nem közönséges gyilkos, hanem bér-gyilkos! „Habsburgoknak vérkutyája” volt. A kiontott vér a gyilkos és felbujtó lelkén szárad!

Sok, Világoshoz, Aradhoz hasonló nemzeti tragédiánk, katasztrófánk volt. Utána is két világháborús vereség, Trianon, Párizs, 1956 novembere... Az oldott kévét azóta sem tudtuk bekötni. Talán a kedvezménytörvény segít majd bennünket ebben.

Sokáig mellőzött ünnep volt október 6-a. Miért? Mert nemzeti volt. Arad ma nem itthon, idegenben van.

Én jártam Világosban, láttam az asztalt a Bohus-kastélyban, amelyen Görgey aláírta a fegyverletételt. Jártam Aradon is, és vélni láttam évtizedekkel ezelőtt a bitófák korhadó csonkjait.

Aki teheti, menjen el, és nézze meg ezeket az emlékhelyeket, mert így jobban érzi majd, mit jelent és mi volt 1849. október 6.

Összeállította és elmondta: *Dancz Gyula*,
2001. október 6-án, iskolánkban

45 éve történt

Hősköltemény a Pesti Srácról

1 1956. október 23-án, azaz 45 évvel ezelőtt félelmetesen szép és fájdalmasan igaz esemény történt szerencsétlenül legázolt magyar hazánkban. Forradalom és szabadságharc. Egyházi alkalom nincs ezen a napon, nem tartunk istentiszteletet, de mégis adózunk a hősök előtt. Mi azzal, hogy közzé tesszük az interneten talált verset. Állítólag még a szerzője is bizonytalan, legalábbis nem egyértelmű, sőt, állítólag ennek a versnek különféle változatai ismertek, még angol fordítás-ban is megjelent.

Lehet, hogy a Harangszó olvasói között vannak olyanok, akik nem ismerik a Pesti Srácról szóló verset. 1956 eszméje, a szabadság eszménye előtt mi ezzel tisztelgünk az idén, hogy közreadjuk a „Hősköltemény a Pesti Srácról” című verset:

Te pesti Srác!

Te napköziben nevelkedett apró kamasz,

Te, akinek élte mindössze

Vagy tizenöt tavasz,

Te, kibe már az ABC-vel tömték az ideológiát,

A szovjet tankok vad tüzeiben

Zengted a szabadság dalát.

A tankok acélzáporában

Nem remegett gyenge kezéd.

Bátran markoltad meg a géppisztolyt,

És szórtad rájuk a tüzet.

Kicsiny szíved tán összerendezt,

De lábad bátran szaladt,

Kezedből nyugodt, biztos ívben

Repült a benzines palack.

Te pesti Srác, te hősök hőse,

Ontottad drága véreDET,

S a kivívott szent szabadságban

Megkaptad érte béreDET.

Te kicsiny bajtárs, esküszünk, hogy

Megvédjük ezt a drága bért,

Mert nem lehet, hogy kicsiny szíved

Hiába ontott annyi vért.

Te pesti Srác,

Te napköziben nevelkedett apró kamasz,

Te, akinek élte mindössze

Vagy tizenöt sivár tavasz,

Téged, ki ezt a drága életet

Hazáért így adtad oda,

Amíg magyar él a földön,

Nem feledhetnek el soha!

Meglepő és megható vers. Amikor visszagondolunk a 45 évvel ezelőtti eseményekre, egyrészt tiszta lelkű büszkeséggel emlékezhetünk azokra a hősökre, akik így vívták a nemzetért a nagy csatát.

Tiszta lelkű büszkeséggel gondolhatunk arra is, hogy – mértékadó nyugati történészek és politikusok szerint – az 56-os események jelentős mértékben rendítették meg a szovjet imperializmus istentelen birodalmát, csak ezt akkor hirtelen nem lehetett látni, érzékelni. Sőt, az eszeveszett megtorlások hónapjaiban és éveiben – amikor sokakat bebörtönöztek, sokakat pufajkások vertek agyon – az lehetett a kiszolgáltatott kisember érzése, hogy mindennek vége: a nagy Szovjetunió, a béke legjobban felfegyverzett birodalma világhódító lesz, maga alá gyűr mindenkit. S így utólag megható visszagondolni, hogy egy hatalmas birodalom összeroskasztását szabadságszerető magyar ifjak kezdték el.

A tiszta lelkű büszkeségre árnyékot csak az a szomorú tudat vet, hogy ha elkerülhettük volna az 56-os forradalom bukását, akkor ma mi is ott tarthatnánk, ahol például Svájc tart. Ahogy Svájcnak titka a banki világ, hasonlóképpen a magyar titok a magyar föld, melynek termése jó ízű! Ám lehet, hogy még Ausztria mai helyzetével is kiegyeznénk. Akkor az osztrák dolgozók keresetének színvonalán lehetne a mi fizetésünk is, és az osztrák nyugdíjak színvonalán lehetne a mi nyugdíjaink jövedelme. Groteszk ettől a kormánytól számon kérni a nyugdíjak színvonalát.

Amikor a hősökre emlékezünk, sirathatjuk azt is, amitől megfosztottak minket. Hány évig nem lehetett külföldön tanulni, sőt az aknákkal lezárt határokat is eleinte csak kiváltságosak léphették át, és torzó ideológia torzó életet szült. Ezért ordított így fel a mai magyar szellemi élet egy kiemelkedő szellemi embere az „Istentelen színjáték” című versében, aminek alcíme: „Madách lerúgja csizmáit”. Ez a vers egy kétségbeesett imádság. Amikor most a 45 évvel ezelőtti eseményekre emlékezünk, halljuk meg Döbren-tei Kornél keserű imádságának részleteit:

Úristen,

Mire vihettek volna, ha nem itten

Születek, a magyar Golgotán,

Ős szokás szerint megkésve, és mégis túl

korán,

Itt a szélnek sziszegve kigyónyelve nő,

Bakó-suhintás ritmusára távlatos a Vérmező

Lehettem volna a legnagyobb talán.

Meggebedt volna itt Goethe úr is,

Mefisztóval az oldalán

*Előtt képzelettel senyvedve, mint egy kretén,
S szárnya-rohadva döbbenne rá: ezen a
sártekén*

*Vagynak oly ország-marasztaló kátyús
helyek,*

Ahol csak alant szálló Luciferek

Zseniálisan önző és ádázul ostoba

Csatlós-hadáé a lendülés joga.

Itt működő vulkán minden seb,

Elszenyesített a menny, és a pokol

fényesebb;

Azért Kárpát-medence, hogy fájjék ez a

keserves tájék,

Ahol istentelen levezényeltetik

az ISTENI SZÍNJÁTÉK.

1956-ra emlékezünk. 45 évvel ezelőtti történt. Emlékezünk a pesti srácokra, a különböző korú felkelőkre, az áldozatokra, az elveszett szabadságra, és az emiatt elvesztett lehetőségeinkre. Isten kegyelméből mégis vannak, akik emlékezni tudnak. Sajnos kevesen. Nagyon kevesen. Az emlékezés, a pozitív és negatív dimenzióival együtt, okot nem ad az elke-seredésre, sokkal inkább az elgondolkodásra. Magyar nemzetünk jövője felett kell töprengeni az elkövetkező hónapokban, mert nagyon nem mindegy, kire bízunk továbbra is hazánk sorsát.

Refomációi emlékünnap

2001. október 31-én, szerdán 17 órai kezdettel az evangélikus templomban, közös alkalom lesz a református gyülekezet tagjaival. Orosháza jól ismert és szeretett fúvószenekara ad koncertet a reformáció tiszteletére. Vezényel: *K. Tóth László* karnagy. Ünnepi beszédet mond: *Ribár János* evangélikus lelkész, esperes. Igét hirdet *Kovács Árpád* református lelkész.

*

Október 31-én, szerdán 10 órakor – annak ellenére, hogy munkanap lesz – természetesen most is tartunk istentiszteletet.

Aranydiploma – és ami mögötte van

*Mottó: Amíg a lélek harcol,
addig övé a győzelem!*

Ritka kitüntetést kapott dr. Kiss A. Sándor professzor, presbiter testvérünk 2001. június 30-án: a Szegedi Tudományegyetem Rektori Tanácsa, elsősorban a magnézium biokémiája terén elért eredményei elismeréséül, illetve abból az alkalomból, hogy 50 évvel ezelőtt kapta meg vegyész oklevelét, aranyoklevéllel tüntette ki őt. A diplomát a Szegedi Nemzeti Színházban, nagy ünnepség keretében adta át a kar dékánja. Ez alkalommal 6 arany-, 3 gyémánt- és 2 vasdiploma átadására került sor.

– *Ennek ismeretében kérem meg presbiter testvérünket, beszéljen életútjáról.*

– A szakmai múltamról már a Harangszó 1999. márciusi számának 9. oldalán elég részletesen beszámoltam. Így most csak annyit kívánok elmondani, hogy a kémiát, tudat alatt, már akkor szerettem, amikor patikust játszottam, de azt sem tudtam, hogy mi fán terem a kémia. Jó kémiatanáram voltak, így Vidor János a polgári iskolában és Gulyás Sámuel a mezőgazdasági középiskolában. Itt érlelődött meg bennem, hogy vegyész szeretnék lenni. Ahhoz viszont gimnáziumi érettségi kellett abban az időben. Nekem mégis a mezőgazdasági középiskolába kellett érettségiznem, hogy később a biokémiában hasznosíthassam az ott szerzett biológiai és agrárismereteket. Később a gimnáziumi érettségét is megszerztem, és így lettem az áhított vegyész-hallgató.

– *De közben volt egy háború is.*

– Mint leventeoktatót és egyetemi hallgatót 1944. szeptember 25-én az oroszok 3. sz. leventeszázad parancsnokaként, 106 orosz leventével Dunántúlra vezényeltek. Bonyhádon teljesítettünk fegyveres nemzetőri őrszolgálatot, de harci bevetésre nem került sor. Bonyhádról az orosz megszállás után – öt leventémel együtt – indultam vissza Orosházára. Az oroszok Bátaszéknél elfogtak bennünket, és mint hadifoglyoknak, a Pörböllynél lévő ártéri híd újjáépítését kellett végeznünk, sok hadifogolytársunkkal együtt. Enni nem kaptunk. Egy hét után, egy 24 órás éjjeli, ónos esős munka közben, nagyon elfáradva és elkeseredve, lehúzódtam a híd pillér mellé, imádkozni. Az ima alatt és után jutott eszembe a mottóval választott jelmondatom, ami új erőt adott. Elmondtam az öt

leventémnek, s ettől bennük is a remény szikrája ébredt fel. Megkérdezték, hogy honnan ez a szép mondás? Elmondtam nekik, hogy vitéz Somogyváry Gyula „És Mihály harcolt” című könyvében olvastam, amelyben így írt a 21. oldalon: „A lélek mindig győz, pajtás! Mert nem fegyver- és emberdolog a győzelem. A lélek dolga! A léleknek kell erősnek lennie. Van úgy, hogy azt hisszük: elveszett a harc. Az ezredek meghalhatnak, országok eltűnhetnek, de ez még nem háborúvesztés. Ha a lélek tovább harcol, nincs ereje fölötte senkinek. És van úgy, hogy vereségekben, gyötrelmekben fegyverezik győzedelmesebbé a lélek. A lélek győz hát, és a verhetetlen anyaföld!”

A reménység szikrája nyomán kiterveltük a szökést. Mint volt parancsnokunk, utasítottam a fiúkat, hogy az ártéri erdőn keresztül szökjünk meg. Nem egyszerre, hanem egyenként. Én megyek előre, utánam százig számolás után jön a következő, és így tovább, oszonunk be az erdőbe, a bokrok között. Irány dél, a felkelő napsugár fénye az útmutató. Ugyanis délnek, mintegy 5 km-re van Bátor falu, amelynek határában már szabadok vagyunk, ott megvárjuk egymást. Tervünk sikerült. A Dunán egy halászszeber vitt át bennünket a csónakjával, 10-10 pengőért. 1944. december 15-én este kopogtattam be házuk ablakán. Kellett-e nagyobb ajándék névnapjára, Etelka napra az értem imádkozó édesanyámnak, minthogy fia hazajött a hadifogságból. Ez az esemény volt talán a legnagyobb bizonyítéka annak, hogy van isteni gondviselés.

– *Hogy' is volt az a diáktüntetés és következménye?*

– 1946. március 19-én, mi szegedi diákok, napokon át tartó óriási tüntetést rendeztünk a kötelező hitoktatás eltörlése ellen. A városi közlekedés is leállt a tüntetésünk alatt. Ekkor tartóztattak le 25 társammal együtt és jártuk meg a rendőrségi fogdát, az Andrássy út 60-at. Végül is a Buda-déli Internálótáborba kerültünk. A kihallgató nyomozó megkérdezte, hogy mi a foglalkozásom? Mondtam: egyetemi hallgató. Azt válaszolta erre: Csak volt!

Az internálótáborban az irgalmas nővérek hetente látogattak bennünket, mostak ránk és gyógyszerrel, élelmiszerral gondoskodtak rólunk, a silány tábori kosztot kiegészítve. Ez is isteni gondviselés volt. Viszont Damoklész kardja ott lebegett felettünk, hogy folytathatjuk-e egyetemi tanulmányainkat a kiszabadulás után? A bezártság sivársága közben az Isten ismét a jelmondatommal jött segítségemre. Kérelmemre engedélyezték

szakkönyvek beküldését és szüleimtől meg is kaptam azokat. Így tudtam tanulni és könnyebben is teltek a fogság napjai. Hat hónap után szabadultunk. Nem zártak ki bennünket az egyetemről. Az internálótáborban tanultak alapján sikeres vizsgákat tettem. Isten ismét megsegített.

– *Mesélje már el a személyzetissel való esetét!*

– A szegedi egyetem elvégzése után a Veszprémi Vegyipari Egyetemre neveztek ki tanársegédnek. Itt a műszeres analitikát oktattam és vezettem a hallgatók laboratóriumi gyakorlatait. Abban az időben háromévenkénti káderezés volt szokásban. Az akkori személyzetis, E. Pista bácsi mondta egy ilyen alkalommal: többször láttak vasárnaponként a templomba menni. Hogy lehet, hogy tanult ember létemre hiszek a nem létező Istenben? Válaszom ez volt: Pista bácsi, én a tanulmányaim és a kutatásaim során mindinkább meggyőződtem és – Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas tudósunkkal együtt vallom –, hogy van Isten. Pista bácsi erre nem tudott mit mondani, és abbahagyta a káderezést. Ez volt az első bizonyítéka Isten mellett.

– *Mondana valamit külföldi kapcsolatairól?*

– A mai kutató nem zárkozhat be az „elefántcsonttoronyába”, és nem is egyedül, hanem társakkal, a mai szakzsargon szerint „team”-ben kutat. Én is öt ilyen kutatóteam munkáját koordinálok, Szegeden, Szarvason, Budapesten és Martonvásáron lévő kutatótársaknál. Külföldi kapcsolataim révén minden európai és nemzetközi magnéziumkongresszus tudományos bizottságának tagjául felkértek, és azokon több dolgozattal mutattam be eredményeinket. Három külföldi tudományos társaság tiszteletbeli és két magnéziumos külföldi folyóirat szakbizottsági tagja vagyok.

Azt, hogy most aranydiplomát kaptam, továbbá, hogy több mint háromnegyed évszázadot megértem, és még mindig aktív kutatást végezhetek, azt Isten kegyelmének, segítségének köszönöm.

– *Végül: mit üzen a ma emberének?*

– A mai diákoknak és az embereknek azt üzenem, higgyenek és bízzanak Istenben, a világ Teremtőjében és megtartójában. Buzgó imádsággal kérjék az Ő segítségét, mert előbb-utóbb meghallgatja és teljesíti kérésüket, de csak az igaz, nemes célt szolgálókat. Van egy közmondás, régi igazság: Segíts magadon, Isten is megsegít! Továbbá: Imádkozzál és dolgozzál!

R. J.

III. Országos Evangélikus Találkozó

Tisztelt Főtisztelendő Püspök Urak, Felügyelő Urak, Esperes Urak, Miniszter Úr, távolról és közelről érkezett Vendégeink! Olyan város a házigazdája a III. Országos Evangélikus Találkozónak, amely a legzordabb történelmi időszakokban is erős várként állt ellen minden kísértésnek és gonosznak. Olyan város készült hónapok óta az Önök fogadására, mely az ország legnagyobb magyar evangélikus gyülekezetével rendelkezik. Olyan város látja Önöket vendégül, amelynek összetartó és megtartó ereje a hit.

Ha a legsötétebb diktatúra idején próbálták is átírni a város történetét, egy tényt soha nem sikerült megcáfolni, nevezetesen azt, hogy 1744. április 24-én, Szent György napján 30 evangélikus család alapította szülővárosunkat, s a II. József-folytatott válásüldözés idején is az evangélikus hit tartotta meg a települést. Az idetelepülő és hitüket megtartó zombaiak magukkal hozták harangjukat, mely ma is itt látható, azok a téglák pedig amelyeken a harang nyugszik, az eredeti zombai imaházból valók. Büszkék az orosháziak arra is, hogy az alapító családok – Szalai, Német, Sitkei, Ravasz, Rajki, Győri, Baranyai, Benkő, Dominkó – leszármazottai ma is itt élnek és alkotnak közöttünk.

Hölgyeim és Uraim! Bizonyára nem véletlen, hogy a III. Országos Evangélikus Találkozó időpontja egybeesik a millenniumi év lezárásával, s hazánk legnagyobb állami ünnepével. Mindannyian boldogok vagyunk, hogy annyi elorzott és megcsúfolt augusztus 20-a után végre valóban azt ünnepeljük, amit évszázadokon keresztül ünnepelt a magyar nép, államalapító Szent István ünnepét.

Örülünk annak, hogy államiságunk jelképe, a Szent Korona a Magyar Országgyűlés házában látható, hogy meggyalázott és kicsérélt királysobraink megújulva hirdetik 1000 éves történelmünket, hogy a szegedi Dóm téren visszakerült a 63 vármegye címe-re, hogy a Hősök Kapujában újra gyönyörködhetünk az Aba-Novák-festményben. Meggyőződéssel valljuk ugyanis, hogy igaz jelképek és szimbólumok, hit és tájékozódási pontok nélkül nem lesz erős és boldog a magyarság, mert századunk híres történésze nem véletlenül állította: „A magyarság a szerencse kerékfordulatával is csak akkor tud élni, ha eszményeiben és céljaiban tisztába jön önmagával, nem fognak szakadékok tátongani a magyar lelkiségben, ama kötelezettség homálytalan felismerésében, amellyel múltja és jövője iránt tartozik.”

Hölgyeim és Uraim! Reményik Sándor néhány verssorával kívánok Önöknek sikeres találkozót és külön köszönöm, hogy e nemes rendezvénynek városunk adhatott otthont.

„Virrasztottunk mi tetszhalottal már, / Álltunk sok vihart, nekünk ez sem új, / Ha kiszaggattak: új gyökeret vertünk. / Mi tudjuk, mit jelent: balszél ha fúj. / Nem tagadom: jöhet még zord idő, / Sok mindent nem lehet majd merni, / Talán szavunk se lesz, jajunk se lesz, / Csak a szívünk fog verni. // De magyarul fog verni!”

Dr. Varga István, országgyűlési képviselő

Gondolatok a találkozó után

Az Orosházi Harangszó találkozói, ünnepi számában is írtam, hogy nagyon vártam ezt a találkozót. Azonban akkor még nem gondoltam, hogy itt fogom megérteni azt, hogy Jézus miért példabeszédekkel tanított. Eddig csak tudtam, hogy mindig példázatokot mondott hallgatóinak, tanítványainak, de nem tudtam, hogy miért. A találkozón a következő „peldabeszédek” ragadtak meg.

Az egyiket Ribár esperes úr mondotta: „Amikor tele voltak a templomok, üresek voltak a börtönök. Most, amikor szinte üresek a templomok, tele vannak a börtönök.” Milyen igaz példázat. Sajnos a közelmúlt iskoláiban a klasszikus görög-római kultúrán és a krisztusi erkölcsön alapuló tanítás, nevelés, szinte kiveszett. Ezek elmaradását nyögjük most, mind gazdasági, mind pedig közérkölcsei és közbiztonsági vonalon. Volt-e valaha is olyan „csínytevés” tizenévesek között, mint ami Mosonmagyaróvár temetőjének kis kápolnájában történt, csak a vandalizmus, a pusztítás céljából? Régen nem volt sem templomok, sem temetők rongálása, sem politikai, sem faji vagy csak „hülyéskedési” okból. Ha az esperes úr csak azt mondta volna, hogy az iskolai nevelés hiányosságai (de ne feledkezzünk meg a szülői felelősségről sem) okolhatók a különböző er-

kölcsi problémák megnövekedéséért, akkor valószínűleg már régen elfelejtettem volna. De az előbbi példázata, mint ez az írás is bizonyítja, megmaradt emlékezetemben, és valószínű, sok más hallgatóéban is.

A másik Dr. Mikola István miniszter úr közmondás-módosítása volt: „Ép lélekben ép test”, azaz egészséges lélek nélkül nem megy, nincsen igazságos és ép test. Pedig milyen sokan vonták (vonják) kétségbe a lélek meglétét! A drog csábítását csak a lélek (tudat?) segítségével győzhetjük le. Így az ép lélek szolgálja az ép test megmaradását. Elmondhatjuk: vice versa, azaz egymásra hatnak.

Idé kívánkozik Ribár esperes úrnak a találkozót megelőző vasárnap, szöszéki példabeszéde is: „A kerékpárnak melyik kereke a fontosabb?” Azonnal megadta a választ is: „Azonos értékűek, mert csak együtt kerékpár.” Íme, a két beszéd (az egyházi és a politikai) összekapcsolódása: Melyik fontosabb, az ép lélek, vagy az ép test? Egyértelmű a válasz, csak kettő együttléte tarthat meg bennünket az igazságban és az örök életre, tehát egyaránt fontosak.

Írásom elején azt ígértem, megadom a választ arra, hogy Jézus miért példabeszédekkel tanított. Íme: Azért jók a példa-

beszédek, mert azok mind az egyszerű, mind a tanult emberben egyaránt jobban vernek gyökeret és jobban megmaradnak az emlékezetben, mint a csak „prédikációk”. Ezt bizonyítják a fenti visszaemlékezéseim, hogy a példák mennyire megragadtak, s elgondolkodásra készítettek. Örömmel tölt el, hogy a találkozó ezt a felismerést adta számomra, és hogy megoszthattam másokkal, az olvasókkal.

Végül jegyzem meg, hogy könnyű futotta el szemeimet, amikor a mi ősi templomunkban, ismét hívőkkel telve láttam nemcsak a földszinti, hanem a karzati padokat is, úgy mint régen, ifjú koromban. Bizony, akkor még tele padokkal hallgattuk Fürst nagyfőtisztelendő úr ékesszólását és „üresek” voltak a börtönök. Remélem (reméljük), ha lassan is, de közeleg az idő, amikor újra, minden vasárnap megtelnek hívekkel a templomaink. Talán az első lépést megtettük már a „Kelj fel, és járj!” felhívásra. Ezt a találkozón résztvevők számának állandó gyarapodása mutatja. Tegyük meg a második lépést is, és járjunk. Az Úr ebben is segít bennünket, csak kérni és akarni kell, mert Ő a mi szerető menynei Atyánk.

Dr. KISS A. SÁNDOR
(Szeged)

Újra Orosházán

Orosházán nem először jártam. Itt nőtt fel édesapám, és idevaló anyai nagyapám. Így aztán sok rokonom él ma is ebben a városban, mind a két ágról. Amikor jelentkeztem a találkozóra, annak valójában az volt az elsődleges oka, hogy az evangélikus találkozó után még egy rokonalálkozóra is sort akartunk keríteni.

Az evangélikusokkal való találkozástól egy kissé feszengtem. Azt gondoltam, hogy biztos nem olyan dolgokról lesz szó, amelyek nekem fontosak, és biztos nem olyan formában, amilyen hozzám közel áll. De mivel a szüleim is jelentkeztek, velük mégis szívesen elmentem.

Az esti megérkezés után egyre inkább megjött a kedvem a találkozóhoz. Rokonszállásadóink nyakig benne voltak a szervezésben, és az ő izgalmaikat, fáradságukat látva kezdtem úgy érezni, hogy itt mégiscsak vár rám valami. Lefekvéskor még a kezembe akadt egy Orosházi Harangszó, amely néhány elmélkedést tartalmazott a *találkozások* jelentőségéről, illetve a „*Kelj fel, és járj!*” jelmondatról. Csak akkor jutott eszembe, hogy ideje lenne nekem is megfogalmaznom a magam számára, hogy mire is vonatkozhat ez a felszólítás a jelenlegi helyzetemben.

Másnap jókedvűen indultunk a nyitó istentiszteletre, és egy zsúfolásig megtelt templomban találtuk magunkat. Onnantól aztán már nem volt megállás, egyik alkalom jött a másik után, ismerősök, rokonok bukkantak fel mindenhol, édesapám mint idegenvezető vitt minket a különböző helyszínekre, és egy-egy épületre rámutatva orosházi emlékeket idézgetett. Számomra ez így volt teljes. Rá kellett jönnöm, hogy én itt sokszorosan itthon vagyok: a városban, ahol a gyökereim vannak, a régi és újabb ismerősök között, akik végigkísértek idáig, a rokonságomban, de az egyházban is, amely – talán épp az őt alkotók miatt – nem is tűnt olyan idegennek.

Mindezek mellett egy olyan szekcióba sikerült bekerülnöm, amely a meghökentető és újszerű iránti minden vágyamat kielégítette. A börtönmisszióról beszélt Bízik László börtönlelkész. A cél, amit munkája során kitűz maga elé – tisztességes tolvajokká és tisztességes utcalányokká alakítania a bent lévőket –, nagy indulatokat kavart. Az volt az érdekes, hogy mindig akadtak olyanok, akik megvédték a börtönlelkészt, és megpróbálták meggyőzni társaikat arról, hogy milyen

fantasztikus munkát végez a letartóztatottak között.

De feszültséget okozott többeknek önmagában a „bűnöző” téma is. Úgy gondolom, jó, hogy ez a feszültség felszínre került, mert így volt őszinte az együttlét. Bízik Lászlónak pedig egész személyisége sem nélkülözi az őszinteséget: szavai nagyon erőteljesek voltak, és érezhető, hogy mindig ott áll teljes lényével mögöttük.

Sajnos csak egy szekción vehettünk részt (párhuzamosan zajlottak), ezért legfeljebb elmesélni tudtuk egymásnak, hol mi történt. Ezért most átadom a szót szüleimnek, hogy ők is beszámolhassanak az élményeikről.

Mády Rezső: A zsúfolásig megtelt orosházi templom nekem a régi karácsonyokat idézte. Egyik idősebb rokonom mondta: „Megérhettem azt, hogy a templom újból tömve volt evangélikusokkal, és több ezer torokból zengett az »Erős vár a mi Istenünk!«” A határon túli magyar evangélikusok szekciójában vettem részt. Nagyon jó légkört teremtett Gémes István és Pósfay György lelkész. Szavaik nyomán teljesen új megvilágításba került a „gazdag Nyugaton” élő magyar evangélikusok helyzete.

Nagyon igényelnék a hazai egyházvezetés diplomáciázását, mivel a külföldi egyházak magyar lelkészként nem támogatják őket (anyagilag sem, a magyarok gondozásáért nem kapnak fizetést), illetve szükség lenne új lelkészek kiküldésére is. (Ausztriában Szépfalusi István halála óta nincs lelkész, egy székely katolikus házaspár gondolja az ottani evangélikusokat). Az ökumenizmus nagyon erős, a katolikus és protestáns különbségeknél sokkal erősebb a magyarság összetartó ereje.

Mádyné Csepregi Kata: Nagy örömmel készültem a találkozóra, az országos evangélicizációkon is igyekszem mindig részt venni. Kicsit értetlenül állok az előtt, hogy gyülekezetünk tagjait ezek az alkalomok nem mozgatják meg jobban. Én nagyon otthonosan érzem magam evangélikusok között, most is nagyon jó volt találkozni evangélikus testvéreimmel Celldömölkötől Mezőberényig, Kaposvártól Miskolcig.

A kórházmissziói szekció vezetői már hónapokkal ezelőtt felkértek, hogy számoljak be a gyülekezetünkben jól működő

dő kórházi munkáról. Elmondtam a szolgálat szervezését, a havi rendszerességgel működő diakóniai megbeszéléseket, az ökumenikus szeretetvendégségeken történő tapasztalatcserét, a hívogatások során szerzett tapasztalatainkat, örömeinket, kudarcainkat. A szünetben odajött hozzám egy ismeretlen testvér, s megszólított: „Én voltam ám már a bibliaóráton. Bent feküdtem a kórházban, és egy református ágyszomszédom kért meg, hogy kísérjem le. Nekem akkor még semmi kapcsolatomban nem volt az egyházzal, de az a bibliaóra a kórházban olyan hatással volt rám, hogy sokat beszélgethettem akkor a szomszédommal, és hazatérve felkerestem a gyülekezetemet Budaörsön. Azóta teljesen megváltozott az életem.”

Nagyon örültem, és szavai abban erősítették meg, hogy mi sohasem mondhatjuk, hogy a hívogatásunk hiábavaló, mert nem tudjuk, hogy a Szentlélek mit indít el a látszólag közönyös betegekben.

Sok új tapasztalattal tértünk hát haza, és örömmel emlékezünk vissza az orosházi napokra.

MÁDY ERZSÉBET
(Budapest-Kelenföld)

MEGHÍVÓ

Flores-Rózsa Eduárdó újságíró, a határainkon túlban élő magyarság problémáinak szakértője tart előadást a Pacsirta utcai Pártok Házában „Polgári beszélgetések” címmel, 2001. október 19-én, pénteken 18 órai kezdettel. A várható különféle témák között jelentős mértékben foglalkozik az előadó a státustörvény külföldi és hazai fogadtatásával és hatásával. A rendezvényt a „Jobbik” nevű jobboldali ifjúsági tömörülés szervezi. Minden érdeklődőt szeretettel látnak.

Orosházi morzsák

Eligazítás

Megérkezvén, kedves rendőrnő mellett lassítok, a templom melletti utcában.

– Az evangélikus találkozóra jöttünk – mondom –, nem tetszik tudni *véletlenül*, hogy hol van a regisztráció?

– Az attól függ, melyik gyülekezetből jöttök.

– ???

Mikor válaszolok, már fejből mondja, hogy akkor nekünk hol kell jelentkezni, s hozzáteszi, hogy hol találunk ingyenes, ám őrzött (!) parkolót.

Nos, ha valahol már a rendőrök is ilyen kedvesek és felkészültek, akkor ott profi kell, hogy legyen a szervezés – állapítottuk meg első benyomásként.

*

Hely is akad

Zsúfolásig megtelt a templom, állóhely is csak módjával akad. Az elkészült idős néni pedig padot keres, látszik, hogy nehezen megy már neki a járás is, nem-hogy hosszasan tudna álldogálni. S valahogy – csodák-csodája – neki mégis kerül egy ülőhely. Pedig esküszöm, úgy tűnt, hogy abban a padsorban nem hogy egy fájós, lábú terebélyes néni, de talán még egy sovány veréb sem tudott volna helyet foglalni.

*

Őskeresztyének

Jólesik végignézni a templomkertben. Néhány árus kelendő portékákkal, a sarokban büfésátor, mindenhol padok, székek, asztalok és jövés-menés, nyüzsgés, forgatag. Üldögélő, beszélgető, vagy pihenő emberek. Mindenki jókedvű, mosolyog. Lehet, hogy ilyesmik lehettek a keresztyénség korai szakaszában a gyülekezetek istentiszteleti helyei? Nem elkülönülve – hiszen a templom egy forgalmas helyen van – de mégis valamiféle szigeteket alkotva a település forgatagában.

*

Ingyen, kegyelemből

Elviselhetetlen a hőség. A templomkertben sárga pólós fiatalok sürgölődnek, sokuknak a kezében ásványvizes palack és műanyag poharak. Milyen ügyes ötlet – gondolom. Legalább nem kell sehová elmenni, hogy egy pohár hűvös folyadékot vegyen az ember. Mikor legurí-

tom az éltető nedűt, kérdezem: mennyit fizetek. Kérdően néz rám a fiatalember.

– Ezért nem kell fizetni – mondja –, szívesen adok egy egész palackkal is, ha szüksége van rá. Majd hozzáteszi: – Ilyen melegben muszáj inni, ráadásul sok az idős ember, akik már nehezebben bírják, és akár rosszul is lehetnek, ha nem fogyasztanak kellő mennyiségű folyadékot – világosít fel. Majd sarkon fordul és már megy is a következő szomszárjához. Én pedig nagyon elszégyeltem magam. Lám-lám, úgy látszik már engem is hatalmába kerített ez az „átkozott kapzsi világ”, hiszen eszembe sem jutott volna, hogy valamilyen módon is lehetne fizetni, hanem „csak úgy”, szeretetből, kedvességéből adjanak.

*

Praktikus és ízes

A vendéglátók felkészültségét és figyelmességét dicséri, hogy mind a két nap olyan étel volt ebédre, ami könnyen tállalható, praktikus, egy evőeszközzel is ehető. Hálásak is voltak érte az idősebbek, akiknek már lassabban megy az étkezés. Még jobban esett így az amúgy is ízletes falat – ahogy ez az általam több ízben hallott beszélgetésekből is kiderült.

*

Beszélgessünk egymással

Semmilyen okom – jogom meg még kevésbé – nincs bármit is bírálni, hiszen nem is lehet, s ezért tisztelet és köszönet valamennyi rendezőnek. Egy dolog azonban hiányzott. Az az „intézményesített beszélgetőhely”, nevezetesen, ahol a sötétség beállta és a hőség enyhülése után le lehetett volna ülni „csak úgy” csevegni. Ahol mód, lehetőség és idő lett volna megkérdezni bárkinek bárkitől, hogy „ti honnan jöttetek?”, s váltani néhány szót, „mindössze csak azért”, mert valamennyien evangélikusok vagyunk. S közben meginni egy hűtött vagy langyos teát. Természetesen tudom, hogy ezt e nélkül is meg lehetett tenni, de egy külön erre szolgáló helyen mégis más. Adott lehetett volna ilyen célra a templomkert, ahol volt is valami hasonló élet, de néhány drótra akasztott égővel ezt az esti órákra is alkalmassá lehetett volna tenni. S már csak azért is jól jött volna, mert egyrészt – az amúgy színvonalas műsorok helyszínei jellegükből adódóan nem voltak alkal-

masak az ismerkedésre, másrészt többen voltak úgy, hogy végigjárták valamenynyit, s közben be-be térhettek volna a „társalgóba”, harmadsorban pedig azért, mert voltak, akik ilyen vagy olyan okból, de nem választották egyik helyszínt sem. Mindezek felül pedig az esti programok végeztével, az autóbuszok indulásáig még lett is volna idő egy beszélgetésre. Talán érdemes elgondolkodni ezen a következő találkozó szervezőinek.

*

A kollégium

A szarvasi szállás valószínűleg mindenkinél sokáig emlékezetes marad, s azt hiszem, hűen tükrözi az átlagos magyar kollégiumi állapotokat. A késői órán egyszerre érkező vendégek szinte megszállják az épületet. Mindenki keres valakit, vagy valamit. Ki a társát, ki a szobáját, de van, aki az ágyneműt vagy a zuhanyozót. Ez utóbbit pedig – a nem gyakorlott utazóknak – valóban nem könnyű megtalálni, hiszen a női az egyik, míg a férfi a másik szinten van, s ráadásul egyáltalán nem magától értetődő például, hogy kifogástalan legyen a világítás. A nehezen felismerhető helyzeten egy határozott női hang lesz úrrá: „Az asszonyok fent, a fiúk lent” – hangzik a megfellebbezhetetlen verdikt, s valóban, az elhangzottaknak megfelelően kezdenek áramlani a fáradt utasok a boldogságot ígérő tisztálkodóhely felé. Boldogan fürdik mindenki és már az sem baj, hogy szerények a körülmények. Közben megkerülnek a szobák, sőt a csomagok is, jut mindenkinek ágynemű, s kiderül, hogy a frissen szerzett barátok sem veszték el, két ajtóval arrébb találhatóak. A feszültség csökkenéséből valamit megérezhetnek a muslincák is, mert abbahagyják a röpködést, s ma már nem riogatják többet a nyugovóra térőket. Sorban kapcsolódnak le a villanyok, s a fárasztó nap után a zsvij helyét átveszi a csend és az Úr békéje, amely lassan az egész épületre rátelepszik.

GYARMATI GÁBOR
(Budapest-Zugló)

Visszajelzések, reflexiók, emlékek, élmények

Nem sokkal a III. OET után kétszer is kéréssel fordultam az Evangélikus Élet országos hetilapunkban a találkozó résztvevőihöz, hogy írják meg véleményüket, élményeiket, okulásunkra, mindannyiunk gazdagodására. Nagyon sok levél érkezett, ezekből kísérlek meg egy válogatást annak kockázatával, hogy helyhiány miatt nem idézhetek mindenkitől, és nem is idézhetek mindent. Egyrészt azért sem, mert – mindannyiunk öröme – sok lelkes levél jött, amelyekben a vendégek sokszorosan köszönetet mondanak a szervezőknek, kivitelezőknek. Jó értelemben, de attól is lehetne tartani, hogy elbiznánk magunkat, másrészt mert „unalmas” lenne a közlés. Még itt, a részletek előtt szeretném kifejezni hálás köszönetemet a testvérek kedves soraiért!

Szelényiné Dr. Péterfia Katalin írja Balatonalmádiból: „Családunkból hárman készültünk Orosházára, első perctől fogva: férjem, legidősebb gyermekünk és jómagam. Ők már jártak országos találkozón, én még nem. Ezúttal emberi találkozásainkról írnék, mivel a lelki épülés mindenki számára személyes. Férjem váratlan, csodásan örömteli találkozója Gémes Istvánnal történt. A pécsi ifjúsági kör tagjai voltunk, Gémes István akkori, ottani segédlelkészkedése idején. Csodálatos volt az új kézfogás az egyikünk számára sem remélt módon.” A továbbiakban fiáról ír, hogy remélte az internetes levelezőpartnerekkel való találkozást, de ez nem sikerült. „Mégsem volt szomorú, mert az élő Úrral volt módja találkozni.” S levélírónk a saját esetét „harmadik típusú találkozásnak” nevezi: „Nekem ahhoz meg kellett betegednem. Vasárnap délután a nagy hőség miatt rosszul lettem a templomban. Kimentem egy kis frissítőért, s ott egy kedves, vöröskeresztes karszalagos fiúcska elkísért a betegszobába. Már önmagában véve ez is jól esett, részben, mert valóban felüdültem, másrészt mivel láttam, hogy milyen apró részletekig meg volt szervezve a találkozó.” S ezután kedvesen írja le testvérünk, hogyan találkozott – épp a betegszobában – egy nagyon régi, kedves ismerőssel. S ezt a találkozást is ajándékként élte meg.

Krupa Jánosné és Pohánka Pálné írják Csesztvéről: „Egy hónap telt el – írják szeptember 18-án – az Orosházán megrendezett találkozó óta, s mi most mondunk köszönetet. Nógrád megyéből,

Csesztvéről érkezünk. Beteg szívvel, beteg lélekkel indultam a hosszú útnak, de mikor megérkeztünk, minden fáradtságom elmúlt. Meghatódva láttuk, ahogy a nagy templom megtelt evangélikus gyülekezeteink tagjaival, azokkal, akiket megszólított az Úr [...] Nyugalom volt a lelkünkben, itt nem rohantunk, mindenre volt időnk. A két nap emléke örökké bennünk él.”

Özv. Ónodi Jánosné írja Szügyből: „Már érkezéskor érezni lehetett, hogy szeretettel fogadnak, mikor a sárgapólós lányok és fiúk üdvözöltek bennünket. Utána bentünk abba a szép nagy templomba. Csodálatos érzés volt együtt énekelni annyi emberrel, és hallgatni Isten üzenetét, hogy keljek fel, induljak és ne a bűneimben üljek. Jött az ebéd, jó volt, elég volt. Bennem az volt az érzés, hogy itt is Jézus van jelen, mint mikor az öt kenyérről és a két hallal megvendégelte a sok embert. A fórumon a lelkészképzésről tudtunk meg sok mindent. Az esti igehirdetés, az énekar szolgálata gazdaggá tett lelkileg is. Csodálatos volt a vasárnapi istentisztelet, annyi emberrel odaborulni Jézus lábai elé, és megvallani bűneimet. A záró áhitatból merítettem új erőt a hosszú útra. Ha élek és lesz erőm, 2003-ban találkozunk Székesfehérváron. Ha elszólt az Úr, akkor onnan fentről figyelem majd a találkozót.”

Balázs Béláné nagytiszteletű asszony írja Pécsről, hogy a tavaly nyári diakóniai konferencián ismerkedett meg egy orosházi asszonytestvérrel, és ez az ismeretség is hozzájárult a jöveteléhez. „A szolgálatokon túl megragadott a csodálatos szervezethez, amit tapasztaltam. Csodálatos volt találkozni az alsósági gyülekezet tagjaival, akiknek férjem volt lelkipásztoruk, évtizedeken át. Volt olyan testvér, akivel 1969 óta nem láttuk egymást. Könnyezve örültünk a viszontlátásnak. Két fiú unokámnak pólokat hoztam ajándékba, a felirat most tanév elején különösen aktuális: Kelj fel, és járj! Köszönjük Urunknak a csodálatos együttléte és a szolgálattevők jókedvű, áldozatkész helytállását. Isten áldja meg az orosházi gyülekezetet!”

Németországban élő testvéreinktől kaptuk a következő sorokat: „Kedves orosháziak, testvéreink a Jézus Krisztusban! Köszönjük a szíves vendéglátást,

amiben részeltettek az országos találkozó alkalmából. Reméljük, érdemes volt megrendezni a találkozót, Isten fizesse meg fáradozásotokat.

Számunkra elsősorban a földijeinkkel való találkozás jelentett sokat. A határon túliak szekciójába többen azért jöttek el, mert korábban, sőt gyermekkorunktól ismertük és azóta nem láttuk egymást. De különben is jó volt velük a beszélgetés, kár, hogy a szekciók „eredményeit” nem lehetett még plénumban is hallani (ami persze túlnőtte volna a kereteket).

Örömmel töltött el a jó szervezés látása, az egyes testületek, intézmények és a napi műsor összefonódása. S ha közel is volt a millenniumi év végével kapcsolatos rendezvények árnyéka, nyugodtan el lehet mondani, hogy a találkozó az evangélikusok kétnapos ünnepe volt – hitérsztési céllal.

Jó volt összekapcsolni a találkozót a METT egyezségkötésével. Így vált a vezetők ügyéből az egész egyház népe közös ügyévé jövődó együttgondolkodásunk és együttműködésünk.

Mint kívülálló „idegenek”, nehezen tudtuk volna megállapítani, hogy kifelé, tehát a külvilág, azaz Orosháza és népe felé milyen jelentősége vagy vonzása volt a két napnak? Vagy csak a belső kör számára szolgált a találkozó, a misszió lehetőségének megragadása nélkül?

Külön köszönjük, hogy a kormány egészségügyi miniszterét meghívták! Túl szakmai súlyán, a problémákat nem elkenő nyíltságával és alázatával fogott meg bennünket. Ahogy pedig az evangélikus egyházat – a többiekkel együtt – partnernek hívta meg a beteg társadalom gyógyításához, az egyben volt kitiűntetés, de nagy kihívás is.

Szerényen szeretnénk csak egyetlen kérdést megkockáztatni: biztos, hogy az ilyen nagy horderejű rendezvény aktörjeit a rangjuk, címük és nem a kapott karizmáik szerint kell kiválasztani? Úgy gondoljuk, hogy az Isten által adott lelki ajándékok hordozóinak bevetése sokkal lényegesebb lenne, mint rangviselői protokolláris felvonultatása. Az idő különben is szűkre szabott, jussanak hát szóhoz, akiket Isten készített föl. Inkább, mint akik hivatalból érzik magukat erre presztináltaknak.

Még egyszer megköszönve a szíves vendéglátást, az ott kapott élményeket, Isten áldását kérjük az orosházi gyülekezet minden tagjára és munkására. Test-

III. Országos Evangélikus Találkozó

véri szeretettel és köszöntéssel: *Gémesné Réz Katalin és Gémes István*"

Ausztriából is visszajelezték, még hozzá szintén olyanok, akik jelen voltak mind a két napon, sőt „váratlan” szolgálatot is végeztek, mert a vasárnap délutáni befejező rész előtt pár percig énekeltek a nagy számú gyülekezetnek: *Antal Imre és felesége Ágnes*, valamint *Magyary Kossa István*. „Másokért Együtt” címmel Ausztriában, de magyar nyelvű gyülekezeti lapban nagyon kedves megemlékezést írtak az alkalomról, lényegében ismertette egészen pontosan a két nap menetét. Ebből olvassunk el néhány részletet: „Mit tapasztaltunk Orosházán? Elsősorban azt, hogy annak ellenére, hogy egy kis történelmi egyházhhoz tartozik, mégis nagyon nagy ez a felekezet, és ezt nem a létszáma gondolva mondom, hanem arra a lelkeségre utalva, ami az egész rendezvényt végigkísérte. Nagyon jó volt tapasztalni azt a szinte másodpercre kidolgozott forgatókönyvet, ami szerint a két nap lezajlott.” S rendkívül tetszett, amit Antal Imre testvérünk befejezésül írt: „Miért volt nagyon jó Orosházán? Elsősorban, mert a rendezvény a krisztusi értelemben vett igazi értékeket képviselte. Mert magyar volt, mert itt minden magyar felelt minden magyarért, mert seholy hangos szó, idegeskedés, szemrehányás. Mert *jövőbe mutató* volt, és nem utolsósorban a számos kinyilvánított és minden irányból felénk sugárzó szeretet igazolta, hogy igenis nyilvántartanak, hogy a Szépfalusi által felépített »ház« valóban sziklára épült, hogy sorsunk iránt érdeklődnek, hogy a biztatás, »Kelj fel, és járj« számunkra egy nagyon nemes kihívás. Keljünk fel, és járjunk.” (Forrás: *Másokért Együtt*, 2001. október 1. 45. évfolyam, 6. (753.) szám 7. o.)

Figyelemre méltó leveleket kaptunk még orosházi testvéreinktől is, többek kö-

zött *Kulcsárné Pusztai Irén* ezt írja: „Szinte felfoghatatlan élmény számomra az egyházi ének és zene azonnali lélekszelítítő hatása. Ha egykoron munkahelyeimen ilyen zene szólhatott volna, vagy ha manapság a tévé, rádió, a média helyett egyházi zene, ének zengene az otthonokban, egyéb közösségekben, akkor – elgondolnival is nagyon szép –, hogy milyen nyugalom, béke, tettekérség származna abból, egész hazánkban, de kis régióinkban is.” A levél a következőkben még hosszan méltatja a találkozó utóhatásait.

Kaptunk levelet olyan testvértől is, aki nem volt jelen a találkozón. Pencről *Gerengay Margit* presbiter testvérünk a következőket írja: „Elnézést kérek, amiért nem résztvevőként írok, de sajnos egészségi állapotom miatt nem utazhattam Orosházára. Azonban a média jóvoltából szeptember 9-én az »Örömhír« című adásban nagy örömmel néztem végig az orosházi találkozó közvetítését.” Ezek után testvérünk felveti azt a régi kérdést, nem lehetne-e egyházunkban a közös helyett helyett a kiskelyheket bevezetni?

Meglepődtünk egy budapesti testvérünk levelén: azt írja, hogy nagyon szeretett volna az orosházi találkozóra eljönni, de hiába fordult a fővárosban bárkihez – esperesek, lelkészek – senki nem szervezett közös buszt, pedig akkor még többen tudtak volna jönni. „Mindezt csak azért írtam le, hogy tanulságul szolgáljon a következőkre: a közös busz megjelölés csak akkor szerepeljen, ha a szervezés megoldott, vagy legyen egyértelmű, kinek kellene megszerveznie.” Sajnos ebből a levélből több következtetést tudunk levonni. Ezt most nem tesszük, de egyet biztosan tudunk: teljesen egyértelmű, hogy a közös buszt ki(k)nek, kellett volna szervezniük. A legtöbb helyen ez nem is volt kérdéses, és nagyon sok helyről jöttek is közös buszok. Ilyen furcsa, szomorú

humora is van az életnek.

Válogatta és összeállította: Ribár János

Most pedig idézünk néhány sort *Váczai Ilona* pesterzsébeti testvérünk hosszabb leveléből: „Úgy éreztem, hogy el kell mennem Orosházára. Annál is inkább, mivel Csömörön nem voltam. Már az elején, a bejelentkezésnél jó ötlet volt, hogy több csoportban regisztráltak bennünket. A program nagyon jó volt, folyamatosan zajlott. Az ebédnél és a reggelinél nagyon gyorsan, kedvesen szolgáltak ki, mindig megkérdezték, ki hogy érzi magát?

Délután a nőmissziós szekcióbeszélgetésen vettem részt, ahol rengetegen voltak. Nekem az is tetszett, hogy az éppen ezután tartott esküvő idejére mindenki visszatért a templomba.

Este a hangversenyt választottam, ami nagyon szép volt.

Egy ilyen találkozó kitűnő alkalom püspökökkel, lelkészekkel ismerkedni, és egy másik helyen, már ismerősként találkozni velük. Orosházán mindent jól megszerveztek éreztem, tudom, hogy ez nagyon kemény munka volt. Sajnálom, hogy az idő kevés volt, városnézésre már nem is tudtunk elmenni, fáradtak is voltunk estére. Örülök, hogy Orosházára is eljutottam és köszönöm a lehetőséget, hogy testvérekkel találkozhattam.

Végül *Süimeghy Sára* (1068 Budapest) ezt írja: „Orosházát gyermekkorom óta ismerem, sok nyarat töltöttem ott. Nagyapám, Ági (Algóver) Pál, az egykori néptanító házában lakott. Remélem, hogy Ribár János esperes úr felhívására sok emlékező, méltató levél érkezett címükre. Annak ellenére, hogy valószínűleg húgom és én kaptuk hosszú távra a legtöbbet ettől az alkalomtól, még ma sem tudnék egy használható, tárgyyszerű értékelést leírni. Igazi ünnep volt.”

Közli: Koszorús Oszkár

Egy választási körlevélről

Közelednek a 2002-es választások, és a lehetséges, már érzékelhető hangvétel ízléstelenségének ígéreteivel spékelt valósága. A demagógia veszélyes lehetőségei miatt aggodalmat keltő időszak. Tekintettel milderre, választási körlevelet olvashattunk nem régen. Bizonyos politikai körökben nagy vihart kavart a Szeged-Csanádi római katolikus megyéspüspök, Gyulay Endre választási körlevele, amelyben egyházmegyéje papjait arra szólította fel, hogy 2001. október 8-ától „fohászkodjanak a parlamenti választások sikeréért”. S volt a levélben egy utalás a szabadosság veszélyeire, ami bizonyos körökben nagy felháborodást váltott ki. Interjúk és ellencikkek jelentek meg a püspök ellen, aki a hazai erkölcsi állapotokra hivatkozva mondta el a véleményét. Az inkriminált levélben a kulcsmondat a következő: azért kell imádkozni, hogy „olyan vezetője legyen a magyar népnek, akit valóban az Isten akar, aki az isteni ígét viszi előbbre, és a magyarság érdekeit képviseli.” Annak ellenére, hogy a püspök pártok nevének említését a szószénem nem javasolja, elég világos lehet egy keresztyén ember számára a katolikus püspök reménysége. Ebben a tekintetben nincs hitvita köztünk.

KIVONAT

az evangélikus iskola elmúlt évi munkájának elemzéséből

*„Baldog az a nemzet, melynek Istene az Úr,
az a nép, amelyet örökségül választott.”
[Zsolt 33,12]*

Igy hangzott az év igéje. Utolsó lehetőségünk volt ez az év, hogy ezt a történelmi szituációt, melyet az ezredforduló kínál, fel tudjuk használni azoknak a célkitűzéseknek az elérésére, melyeket – a keresztyén nevelést felvállaló – iskolánk maga elé tűzött. Hiszen pedagógiai programunkban – eddig is és az idén átdolgozottban újra – alapvető feladatként fogalmazódik meg, hogy a keresztyén neveléssel a hazáját szerető, annak javát szolgáló ifjúsággal járuljunk hozzá a nemzetmentés égetően szükséges közös akciójához. Szeretnénk tehát minél több olyan fiatal kibocsátani iskolánk kapuján, akik hívó emberként érzik és értik a keresztyén Magyarország víziójának jelentőségét, és mindent megtesznek annak érdekében, hogy a vízió valósággá váljon.

Arra a kérdésre, hogy milyen a keresztyén hazaszeretetet, nagyon nehéz válaszolni. Az osztályozó konferencián elhangzott Márai-idézet segít a megfogalmazásban. „Mindig mindent adjál oda a hazádnak [...] Egyáltalán, semmit ne várj a hazától. Csak adjál azt, ami legjobb életedben. Ez a legfőbb parancs.” (Ez az AGAPÉ a hazáért.)

Most pedig – az elhangzottak alapján – vegyük számba, mi mindent tettünk iskolánkban a tanév folyamán azért, hogy gyermekeinket keresztyén módon cselekvő hazaszeretetre neveljük. Sokan beszéltek arról, hogy tanítási órákon miképpen használták ki a tanítási anyagból adódó lehetőségeket. Túlságosan is evidensnek és egyszerű megoldásnak tűnik ez, de mindannyian tudjuk, hogy milyen sok múlik ezúttal is a nevelő személyiségén. Nem magyarkodást várunk, de azt igen, hogy természetes módon közvetítse a pedagógus a hazaszeretetet a gyermekek felé. Hitelesek csak akkor leszünk, ha magunk is így érzünk, és nem lépünk át szenvtelenül az adódó lehetőségeken. Tanítási órákon kívüli alkalmak nagyon sokszor adódtak a tanév folyamán. Iskolánk folyosóinak és osztálytermeinek dekorációja külsőségében, esztétikumában méltó volt a millennium évéhez. Tanévkezdéskor pontozással motiváltuk tanulóinkat a tanteremképzésére.

Nemzeti ünnepünkön – a már megszokott módon – tartalmában és érzelmeiben gazdag műsorban gyönyörködtettünk.

Még a pünkösdi gálaműsor összeállítása is a hazaszeretetre nevelést szolgálta. Az EGOT-on részt vett gimnazistáink bemutatkozó műsora már ismert Himnuszfeldolgozás volt. Kicsit komolynak tűnt a többi műsor mellett, mégis nagy közönségikert aratott. Örülünk, hogy a mi iskolánk ilyen műsorral mutatkozott be.

A közös városi ünnepeken tanulóink megjelenésükkel, öltözetükkel és példamutató magatartással képviselték iskolánkat, nevelőik kíséretében.

Alsó tagozatosaink ebben az évben részesültek először szakszerű néptáncoktatásban, tanítási órákon. Csodálatosan szép ruhákban – melyeket iskolánk nevelőjének szorgos keze készített – ügyesen mutatták be a tanult táncleptéseket, s közben bátran, csengő hangon énekeltek is: népdalokat, népi játékdalokat. Ez is hazaszeretetre nevelés.

Hírük és sikerük az iskola falain is túljutott. Köszönet érte mindenkinek, aki fáradozott ezért – annak is, aki tanította, annak is, aki segítette, és annak is, aki a ruhákat varrta.

Hazánk szép tájainak megismerését és megszerettetését tűzték ki célként nevelőink azokon a tanulmányi kirándulásokon, melyeket a tanév során szerveztek. Ha néhány úti célt felsorolunk, kitűnik a tudatos nevelői szándék: voltak már osztályok – többen is – a Parlamentben, Ópusztaszeren (még prospektuson is megörökítették őket), s Vésztő-Mágoron, a nemzeti parkban. A legkisebbek osztálytársuk közeli tanyáján voltak, a másik osztály lovaskocsizott – ez utóbbiak is nevelhetnek hazaszeretetre.

Hagyományos iskolai táborunk a Bakony „rengetegében” ütött tanyát. Bár az időjárás sajnos nem kedvezett a csodálatos hazai tájban való gyönyörködésnek. A tábori szolgálatot felvállaló nevelőinknek és a jó magaviseletű táborlakóknak köszönhetően gyermekeink a zord időjárás ellenére élményekben gazdagon és teljesen egészségesen tértek haza. Iskolalelkésünk jelenléte biztosítja, hogy lelki gazdagodás is történhet az iskolai táborainkban. Mindezek együtt a keresztyén nevelést és a hazaszeretetre nevelést egyaránt szolgálták. Testben erősebben, edzettebben, hasznos tapasztalatok és ismeretek birtokában, és lélekben gazdagabban tértek haza táborozó gyermekeink. Köszönet érte mindenkinek, aki fáradozott és keményen helytállt: a tábor szervezőnek, a tábor vezetőnek, a lelki vezetőnek és minden szolgálattevőnek.

Felső tagozatosainkkal közösen meg-

tekintettük a „Sacra Corona” című filmet. Maga a film is élmény volt és tanulságos, majd azt követően osztályonként a nevelőkkel való beszélgetés alkalmi még kiegészítették a látottakat. Sokáig és sokszor volt hivatkozási alap a film tanítási órákon és azokon kívül is.

Mint a nevelésben általában, bizonyára sok lehetőséget elmulasztottunk munkánk során – biztosan néhány dolog ki is maradt a felsorolásból –, de a mulasztás a mi esetünkben soha sem pótolhatatlan. Jövőre, már nem a millennium évében, de folytatjuk.

*Áldás és békeség otthonunkra,
szép hazánkra.*

*Itt fénylik ránk az ég, munkánkat
ez a föld várja.*

*Édes gyümmölcset, ha mi esszük
Terhét, baját vállra vesszük
Szívvel és tettel úgy szeretjük.
[Énekeskönyv 185]*

*„Igyekeztek még jobban megerősíteni
elhívátásokat és kiválasztásokat,
mert ha ezt tesztitek, nem fogtok
megbotlani soha.” [2Pt 1,10]*

Az osztályozókonferenciára készülve a megadott szempontsorok elején provokatív kérdést tettünk fel: Elhívást jelent-e számokra a szolgálat ebben az iskolában? Idézek egy beszámolóból: „... ez olyan kérdés, amin kötelező is elgondolkozni, mert csak így, naponta válaszolva és választva tudunk megfelelni elhívásunknak.” Egy másik idézet:

„Ha valaki jönni akar énutánam, tagadja meg magát és vegye fel az ő keresztyét és kövessen engem. [Mt 16,24] Ez az ige sokszor megsegít, amikor csüggedek, és belete-metkezem saját tehetetlenségembe. Naponta vedd fel a keresztedet. Szükséged van rá. Ne félj, nem sújt agyon, mivel Isten maga rendelte azt számokra szeretetében, hogy megajándékozhasson. Általa már itt Jézus közelébe juthatsz. Ennek tudatában naponta felveszem és hordozom.”

Tehát az elhívott nevelők közössége tud egységesen és hatásosan nevelni. Akik ugyanazt a megbízást kapták az Úrtól, akiknek szerződésén ugyanazon elvárások olvashatók, és ugyanúgy értelmezik azt. Akkor a gyerekek csodálkozva

látják majd, hogy mind egyformák vagyunk. Igaz, hogy egyik teltebb, másik vékonyabb, egyik idősebb, másik fiatalabb, egyik mosolygós, másik szigorúbban néz, mégis, valami miatt egyformák. A gyakorlatban ez valahogy így néz ki. Tanév végén történt. Búcsúzó nyolcadikostól köszönt el az egyik nevelő: „Kisfiam, nem hallottam, hogy mit mondott neked az előbb X tanár néni, de én most megismétlem.”

Próbáljuk meg állandóan „megismételni”, amit a munkatársunk mondott. Megérezni, kitalálni. Meg fogjuk könnyíteni veled saját szolgálatunkat is, és a társunkét is.

És ha már a gyermekek felé sikerül az Úr Jézustól kapott megbízás egységes közvetítése, akkor kifelé, a világ felé – leszűkítve és konkrétan a város közössége felé – is sikerülni fog, mert ők még mindig fenntartással és gyanakvással figyelik iskolánk működését. Egyik munkatársunk így ír beszámolójában: „*Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást. Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szerettek egymást.* [Jn13,34–35] A szeretet – és az egység, amely ezt tanúsítja – az a jel, amelyet Krisztus a keresztyéneknek adott, hogy viseljék a világ előtt. Csak e jel láttán ismeri fel a világ, hogy valóban keresztyének vagyunk, és hogy Jézust az Atya küldte.”

Viseljük hát bátran felvállalva ezt a jelet, s így könnyebb lesz a többi elvárásnak is eleget tenni, mely iskolánk kedvező megítélését segíti elő városunkban.

E témához befejezésül egy olyan munkatársunk beszámolójából idézek, aki még csak egy évet töltött közöttünk, rész-munkaidőben. Mások úgy mondanák, hogy véletlenül került ide az utolsó pillanatban. Mi azt mondjuk, nincsenek véletlenek.

„Úgy kerültem ebbe az iskolába, hogy nem ismertem a keresztyén élet különlegességét. Csak hirdetni tudom, hogy azért, mert valaki nem tudja, milyen sajátos élet folyik az iskola keretein belül, ne hátráljon meg (se szülő, se gyerek). Próbálja ki: jöjjön be az épületbe. És amint belép az ajtón, át fogja hatni az a különleges érzés, amit szeretetnek hívunk, égi, ami engem is megfogott.” Ösztönösen ráérezett János evangéliumára.

Ha mindezek betartásával kérünk helyet a városban, annak oktató-nevelő munkájában, akkor helyünk lesz.

*„Te adj nékiünk testvérszívet,
együtt érzőt, meleget!
Hadd ragyogjon minden szóban,
minden tettben szeretet!
[Énekeskönyv 475.1]*

Jantos Istvánné, igazgató

TALENTUMOK

Hírek az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium életéből

Az új tanévben új nevelőkkel gazdagodott tantestületünk: *Cseh Ildikó* (német nyelv), *Károlyfalvi Zsolt* (testnevelés), *Fórizs Ibolya* (matematika). Új óraadóink pedig: *Fülöp Béla* címzetes igazgató (magyar nyelv), *Dancz Gyula* címzetes igazgató (történelem). Ők a tanévnyitó istentiszteleten esküt is tettek templomunkban. Isten áldása kísérelje oktató-nevelő munkájukat.

Iskolánk az egyetlen oktatási intézmény a városban, ahol még a munkára nevelést a szó szoros értelmében vesszük. Ilyenkor ősszel gyermekeink a Rágyánszky-féle faiskolába mennek – két alkalommal – „iskolába”. A facsemeték elaltatását végzik úgy, hogy a levelektől megszabadítják az ágakat. Ez nemcsak munka, hanem kapcsolódás a mindennapi tanulásból, hasznos időtöltés a szabad levegőn. Ebben a tanévben először ajánlották fel az osztályok jövedelmüket az iskola közös céljaira.

Móricka-bál. Ezt a viccbeli nevet adtuk annak az alkalomnak, melyen középiskolás korú új diákjaink tréfás felavatására kerül sor. Az idén is vidám délutánt töltöttek együtt iskolánk nagyobb tanulói. Tizedikesekünk változatos programot biztosítottak az utánuk jövőeknek. A szervezett műsor végén senki sem maradt avatatlannal, tanár és diák egyformán kapott az eredetileg csak az esküt tetteknek szánt kellemes illatú borotvahabból. Ez volt az igazi hab a tortán – hiszen nem így tervezték, de talán ezért sikerült a legjobban. A teljesség kedvéért közreadjuk az eskü szövegét:

Én ..., Mórickák gyöngye, ünnepélyesen fogadom, hogy úgy letelepszem ebben az iskolában, hogy nem füstöl ki még az ezredforduló sem. Ígérem, hogy az itt eltöltött évek nem múlnak el nyomtalanul. Igyekszem diákéveim minden napját kellemesen eltölteni, s azon leszek, hogy ezt senki és semmi ne akadályozza meg. Viszonzásképpen derűs légkört teremtek az engem oktatni szándékozó nevelőknek. Órán feszült figyelemmel és kézzel-lábbal segítem tanáraink munkáját. Iskolámat második otthonomnak tekintem, de nagyobb rendet tartok benne, mint az elsőben. Az érettségi megszerzése érdekében – saját, szerény képességeimhez mérten – mindent megteszek. Foggal-körömmel harcolok érte, és nem riadok vissza még a tanulástól sem!

Még csak az év elején tartunk, de máris néhány sikeres versenyeredményről számolhatunk be. Városi-körzeti atlétikai versenyen a 7–8. osztály fiúcsapata 2. helyezést ért el. A Mikes Kelemen Megyei Szavalóversenyen pedig *Török Anna-mária* 10/6 osztályos tanulónk megyei 2. helyezést ért el. Gratulálunk a győzteseknek, köszönjük a helytállást. SOLI DEO GLORIA

A közeljövő várható eseménye az immár hagyományos PARAKLETOS könyvvásár, melyre 2001. október 10-én (szerdán) kerül sor az iskola földszintjén. Szeretettel várjuk gyülekezetünk tagjait szemezgetésre, vásárlásra.

Az Idegen Nyelvek Napját ebben a tanévben október 27-én, délelőtt tartjuk. Ezen angol anyanyelvű vendégeink is lesznek, akik az Amerikai Bibliaiskola házában tartózkodó munkatársai.

KIVONAT

az evangélikus óvoda 2001/2002. évi munkatervéből

Óvodánk a 2001/2002-es tanévet 124 gyermekkel és 16 felnőttel kezdte meg.

Szeptember közepén tanévnyitó értekezletünkön számba vettük, hogy mit kell az idei tanévben elvégeznünk.

Intézményünk feladatainak kijelölésénél az óvoda helyi programjának teljes körű megvalósítását, programunk eredményességének vizsgálatát tervezzük. Kiemelten figyelve – mérve és értékelve – az elért iskolakészültségi fokot a nagycsoportos gyermekek esetében. Az egyéb korcsoportoknál az alábbi szempontok szerint végezzük megfigyeléseinket, méréseinket:

- a projektrendszerű tanulás eredményességének vizsgálata;
- a nyitott ajtó–szabad játék eredményességének vizsgálata;
- a szituációorientált nevelés hatékonyságának vizsgálata.

Továbbra is kiemelt nevelési feladatunk a lelki nevelés, mely az óvoda minden tevékenységében jelen van. A helyi program lehetőséget ad a minőségbiztosítás alapjainak megteremtéséhez, mivel a tavalyi tanévben a helyzetfelmérést és a partnerközpontú együttműködés formáit igyekeztünk megvalósítani.

Az idei tanévben az igényfelmérés és értékelés feladatait kívánjuk elvégezni, az alábbi szempontok szerint:

- Az óvoda nevelési rendszere hogyan befolyásolta a családi nevelést? (kérdőíves módszerrel)
- A nevelési eredmények megfelelnek-e elvárásainknak?
- Megfelelnek-e a szülők elvárásainak?
- A partnerkapcsolatok alakulása hogyan befolyásolta munkánkat?

Az eredmények ismeretében döntjük el, hogy szükséges-e a helyi program kiegészítése, bizonyos részeinek újrafogalmazása.

A tanév további kiemelt feladata a gyermekek testi fejlődést szolgáló egészségmegőrző program beindítása, melynek eszközei:

- sószoba-terápia (minden gyermek számára naponta fél óra);
- tartásjavító tornafoglalkozások (heti fél óra).

Az óvoda ünnepi alkalmai az egyházi ünnepek és az intézmény hagyományai szerint kerülnek megrendezésre.

Szülői értekezletet ebben a tanévben is három alkalommal tartunk:

- tanévkezdő szülői értekezlet: csoportonként, szeptember vége,

október eleje;

– félévi szülői értekezlet: januárban;

– tavaszi szülői értekezlet:

április vége, május eleje.

A szülői értekezletek témáit a helyi program és a csoport aktuális eseményei adják. A szülőkkel való kapcsolattartásunkat az egyéni beszélgetések, a családlátogatások és a szülői házzal közösen szervezett programok gazdagítják.

Nevelőtestületi értekezleteket tartunk az alábbiak szerint:

– őszi, továbbképzéssel egybekötött értekezlet október folyamán

(1. téma „Egyházunk tanítása” –

Ribár János esperes előadása;

2. téma „Családgondozás

óvodánkban” – Skorka Katalin

lelkész előadása)

– tavaszi, továbbképzéssel

egybekötött

értekezlet: március folyamán

(Téma: „Vizuális nevelés

óvodánkban – megh. előadóval).

Munkatársi értekezletek: hetente az aktuális feladatok megbeszélése a nevelőtestület tagjaival.

Az óvodavezető ellenőrzései tematikusan és spontán módon valósulnak meg, a tanév feladatainak tükrében. Az időbeni ütemezést a csoportvezető óvónők kézhez kapják.

Fakultatív programokat indítunk októberben:

- sószoba-terápia;
- angol, német játékos ismerkedés az idegen nyelvekkel.
- tartásjavító tornafoglalkozások;
- gyermektánc foglalkozások;
- zeneóvodai foglalkozások.

Tájékoztató beszélgetéseken szeretnénk a szülőkkel való kapcsolattartásunkat elmélyíteni, ezért az óvoda szülői közösségének képviselőivel találkozunk októberben és áprilisban:

- 1. téma „Az óvoda helyi programjának eredményességvizsgálata”
- 2. téma „A szülői ház és az óvoda szorosabb együttműködésének lehetőségei”)

Továbbtanulási lehetőségek: az óvodapedagógusok közül a továbbtanulás során további szakmai képzések megszerzését kérjük és támogatjuk. A további szakképzés megszerzésénél figyelembe vesszük az óvoda szempontjait, de az egyéni érdeklődést is.

Egyházi szervezésű továbbképzési lehetőségek:

- országos továbbképzések (folyamatosan az év során);

– helyi továbbképzések

(folyamatosan az év során).

Nagyon várjuk a szerdai gyülekezeti alkalmakat, amelyeken a hitoktatásban részt vevő óvónők szerezhhetnek újabb ismereteket.

Bajorországi tanulmányútra indulunk októberben, a már többéves szakmai kapcsolat folytatásaként, óvodánk modell szerepének további fejlődése érdekében.

Az óvoda személyi és tárgyi feltételei, erőforrásai lehetővé teszik a munkaterv alapján kitűzött célok maradéktalan megvalósítását, mivel magunk mögött érezzük gyülekezetünk szeretettel teli anyagi támogatását, minden esetben, amikor kérjük. Ilyen támogatás segítségével tudunk gyermekeink balesetveszélyes székei helyett újakat vásárolni.

Az idén még nagy szükségünk lenne játékeszközökre, tálalóedényekre, hiszen ezek pótlásra szorulnak. Reméljük, adományokból, különböző támogatásokból sikerül a legfontosabb beszerzéseket megvalósítanunk.

„Tőle, általa és érte van minden:

Óvé a dicsőség mindörökké.” [Róm 11,36]

Révészné Tóth Erzsébet

óvodavezető

MEGRENDELTÜK

Előre is szeretettel értesítünk mindenkit, hogy megrendeltük a 2002-es esztendő Evangélikus Naptárát, valamint az Evangélikus Útmutatót, a napi bibliaolvasás érdekében.

Mindkettőt egyházközségünk iratterjesztése fogja árusítani.

Ugyanott, Hajdú Mária testvérünktől különféle, nagyon ízléses és szép kiállítású ígéslapokat, templomunkról készített képeslapokat lehet vásárolni. Kapható még a III. Országos Evangélikus Találkozó fehér színű feliratos pólója, és a találkozó jelvénye is.

Egy elárvult templom sóhajai

Hetven éves vagyok! Templomok történetében egyáltalán nem nagy kor ez – hétszáz, ezerhétszáz, sőt még több évesek is vannak; ifjúnak számítok, de évtizedek óta elárvult. Magányosan állok a pusztaszélén, mint egy szükségtelenné vált melléképület. Vakolatom lepergett, a tornyom kupolája siralmas, a tetőm itt-ott beázik, fiatal korom ellenére az öregedés jeleit mutatom, pedig csak árva, elhagyatott és elhanyagolt vagyok. De nem is a külső állapotom a legrosszabb. Az ősök, a régiek, 70 évvel ezelőtt nagyon jól, a régi mesterek gondosságával, alaposágával építettek fel: szilárd az alapom, tartósak a falaim, a tornyom is határozottan mutat az ég felé, Isten felé. Nem a külső állapotom a legrosszabb. Attól szenvedek vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre, hogy rettenetesen, iszonyatosan üres vagyok. Ősztől tavaszig néha egy egér betéved padjaim közé, védelmet keresve a zord idővel szemben, de különben üres vagyok.

Páran még éneklék az éneket, hallgatják az igehirdetést, de létszámuk talán egy teljes padot sem tenne ki, és ezért üres vagyok, rettenetesen fájok. Azért is fájok, mert akik nem találnak ide, bizony nem találnak oda sem, ahová tornyom mutat: Isten országába. Fáj, nagyon fáj, hogy vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre üres vagyok, és talán felesleges. Inkább bontsatok le, de ne vessetek meg. Nem tudom, hogy kibírok-e másik 70 évet? Ilyen elhagyatottan, árván, és magányosan. Szánakozva nézem az itt erőlködő papokat, akik vasárnaponként megújulásért könyörögnek, s néha bánatomban szeretnék rájuk dőlni, hogy együtt halljunk meg mi, feleslegesek. Pedig viharzó tengeren nem lenne szabad eldobni az iránytűt. S az élet ilyen viharzó tenger. A templomok az élet iránytűi, mutatják, hogy merre van az igaz út.

Árva templomként állok itt, pereg a vakolatom, mintha csak a könnyeim peregnének, de nem magamat siratom. Siratom az utat tévesztett, engem kerülőket, hogy feleslegessé lettem itt, a pusztaszélén. Mert feleslegessé lett az élet egyetlen erőforrása, az Isten szent ígéje. Isten háza vagyok, még így haldokló állapotban is, itt szól szent szó – az életet hirdető ige, hogy vigasztaljon bánatban, gyászban, magányban, halálban. Itt szól, hogy erőt adjon az élet küzdelmeiben, bűnbocsánatot hirdessen. Még szól, ha visszhangtalanul is, de nem tudom, meddig. S félek,

hogy eljön a halálnak az a pillanata, amikor már ők kevesen sem lépik át küszöböm – ezt nem szeretném megérni, inkább nyíljon meg alattam a föld, inkább bomba találjon, de ez a szörnyűséges, lassú halál mindennél borzalmasabb. Ennél csak a kárhozat lesz sokkal borzalmasabb.

Nagy fájdalom az üresség, feleslegesség. Isten háza árva, elhagyatott – így vagyok. De még vagyok! Még szól a harangom is, még hívogat. Még...

Így sírdogált és sóhajtozott egy árva templom, valahol Magyarországon, valahol délen, valahol, ahol árván, magányosan és kopottan állt. Pedig ahol feleslegessé válik a templom, oda hamarosan beköltözik a pokol. Azzal pedig a fájdalom, a magány, a keserűség, a tehetetlenség, a szegénység. Isten háza némán beszél. „Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!” [Jel 2,7; Jel 2,11; Jel 2,29; Jel 3,6; Jel 3,13; Jel 3,22]

A templom fájdalmát és sóhajait meghallotta és lejegyezte:

*Ribár János
esperes*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik segítettek az ünnep létrejöttét, vagy bármilyen formában támogatták gyülekezetünket és ezzel részt vettek a közösségformáló munkában. Külön köszönetet mondunk az alábbiaknak:

Ádász József és Ádász Józsefné
Bánfi Mihály és Bánfi Mihályné
Boros István és Boros Istvánné
Cszimadia János
ö.zv. Harmati Imréné
Kiss József és Kiss Józsefné
ö.zv. Makula Istvánné
Petrilla László és Petrilla Lászlóné
Sinoros Sándor és Sinoros Sándorné
Szabó István
Szabó József és Szabó Józsefné
Szabó Lőrinc és családja
Szluka Csaba és Szluka Csabáné
ö.zv. Szokolai Jánosné
Szöllösi György és Szöllösi Györgyné
Zahorecz János és Zahorecz Jánosné,

valamint az orosházi gyülekezet ifjúsági csoportja, illetve Bánfalviné Feldmann Ágota és a Városgazdálkodási Kft. munkatársai.

Ünnepléseink

*„Nem lenne szabad felhagynunk azzal, hogy világosságot kérjünk Istentől, mert nemcsak magunkat csapjuk be, hanem azokat is, akik utánunk jönnek.”
[Hilde Hofmann]*

Ha az asztalra állított gyertyatartóban egy szál gyertya ég, annak meleg fénye ünnepi hangulattal tölti be a szobát.

Ünnep – szükségünk van az ünneplésre a vasárnapokon kívül is, a hivatalos ünnepeken túl is, a hétköznapi rohanása után a pihenés egy-egy meghitt órájában, talán néhány percében. A fizikai és idegi terhelés után a lélek csendjére. Szükség van arra, hogy ünnepeljünk, de vajon mit, mikor és hogyan? Tudunk-e igazán, az alkalomhoz méltóan, szépen ünnepelni?

A mögöttünk elmaradó millenniumi esztendő bővelkedett ünnepélyes eseményekben, a mi gyülekezetünk is jó néhány szép alkalomra emlékezhet vissza.

Elég, ha csak a 2000. év augusztus huszadikára és az idei III. Országos Evangélikus Találkozóra gondolunk. De szinte a legutóbbi napokban is volt ünnepünk: a szentetornyai leánygyülekezet 70 éves templomát ünnepeltük.

Manapság igen sokan harsányan ünnepelnek, sokféle jelszóval, sokféle értékrend alapján. Rengeteg körülöttünk a hangzavar, gyakran kitérni is nehéz előle. Ugyanakkor jól tudjuk, hogy sok családból a rendszeresen, közösen körülvevett terített asztal apró kis „szertartása” is hiányzik. Ismeretlen fogalom!

Jó, hogy mégsem ez az általános! Jó, hogy a mai fiatal generáció már úgy növekedhet fel, hogy életének természetes részévé válnak az ünnepnapok, az ünnepi alkalmak. Észrevétlenül válik természetessé az ünneplés sokféle formája, az értékek tisztelete, egymás megbecsülése, az örömszerzés öröme!

Szép feladatunk, komoly küldetésünk, hogy jó példát mutassunk az utánunk jövőeknek!

Mennyei Atyánk nem csupán a fizikai lét szükségleteit adja meg nekünk naponta, hanem azért adta a lelki-szellemi javakat, hogy azokkal is éljünk. Szabad örülnünk, szabad ünnepet tartanunk, csak nem mindegy, hogyan. Ennek helyes felismeréséhez, az egyensúly megtalálásához, a lehetőségeinkkel, a kapott ajándékokkal való bölcs sáfárkodáshoz kell a tisztánlátás, amit egyedül Istentől kérhetünk. Kérjük hát hittel!

Fürst Enikő

Ünnep volt és...

2001. szeptember 16-a sokak számára emlékezetes dátum marad. Ekkor ünnepeltük a szentetornyai gyülekezet templomának 70 éves évfordulóját.

A rendezvényt hatalmas előkészület előzte meg. Már egy héttel előtte folytak a szervezői munkák, vasárnap hajnaltól pedig igazi sürgés-forgás vette kezdetét.

A szeretetvendégség előkészítését egy 5 fős csapat végezte, munkájuk eredményeként 9 órára – tizenötféle süteménnyel, valamint szendviccsel, üdítővel, teával – terített asztalok várták a vendégeket.

8 óra 30-kor már autók sokasága jelezte, hogy szép számmal lesznek résztvevők. 9 óra előtt az eső is elállt és az oszló fellegek közül a nap is kikandikált.

Erre a vasárnapra a templom környéke is megújult, amit a Városgazdálkodási Kft.-nek köszönhetünk. A templom ajtaján virágfüzér és felirat köszöntötte a bétérőt: „Isten hozott! Jöjj, ünnepelj veünk!”

A teli templom falai visszhangozták az „Erős vár a mi Istenünk” dallamát, amely a falakon túlra is hangzott. Az esperes úr köszöntő szavai egyben intelmek is voltak a jövőre nézve. Az orosházi fiatalok koncertje igazán színessé, mozgalmassá tette a megemlékezést. A valaha itt szolgált lelkészek: Megyaszai László és Lehoczky Endre visszaemlékezése pedig elgondolkodtató volt.

A himnusz és a fiatalok előadása zárta a közel két órás templomi ünnepséget. A folytatás már kötetlen formában, a gyülekezeti házban történt. A szeretetvendégségen igen jó volt a hangulat, a kiállító teremben korabeli iratok idézték a templom születését. Ünnep volt, igazi ünnep és egyben kiállítás is!

Tennünk kell valamit, hiszen feladatot kaptunk az Úrtól, aki 70 éve megérintette Szentetornya lakóinak lelkét, és ők a pusztaszélén templomot emeltek. Hatalmas jel ez, bizonyíték az erős hitre. Most rajtunk a sor: óvnunk, őriznünk kell ezt az örökséget.

Az a társadalmi, kulturális és egyházi élet, amely akkoriban jellemezte a falut, régen eltűnt már. Jelei még láthatók, hi-

szen a templom és a gyülekezeti ház hatalmas méreteivel kitűnik a körülötte álló házak közül. Ebből is látszik, hogy maradandót akartak létrehozni: valami olyat, amit mindig egy nagy közösség vesz körbe, és amire mindig büszkék lehetünk!

Sajnos, ma csak egy maroknyi csoport próbál őrteni.

Ébredés kellene! Mint oly sok helyen, Szentetornyan is ébredés kellene!

Ha akkor nem fogtak össze, ma nincs templom és nincs Szentetornya sem.

Közösségbe tartozni csodálatos dolog. Tudják ezt azok is, akik az ünnepség előkészületeiben részt vettek. Bárkit szívesen várnak, és aki megismeri, milyen az, ha együtt teszünk valamit egy cél érdekében, az átérezheti, milyen lehetett templomot építeni és egy faluközösséget létrehozni.

Sokat bosszankodunk, ha a lakóhelyünkön valami nem olyan, amilyennek szeretnénk. Ha otthon elszigetelten ülünk, nem is változik semmi. Tegyük egy lépést egymás és Isten felé! Előttünk a példa. Ha akkor sikerült, ma miért ne sikerülne?

A jövőbe kell néznünk, bár aggasztó a jelen, mégis a következő eseményen gondolkodunk. Talán addigra már lesznek a közömbösségből ébredők is, és a közöny felett győz a tenni akarás. Most sokan azt gondolják: „Ugyan, miért tegyek bármit is a közösségért?” A közösségnek viszont része az egyén! Ezért azok, akik részt vesznek a közösség életében, magukért is cselekszenek!

Jó volt látni, hogy a 70. évfordulón szentetornyaiak is részt vettek, köztük sokan olyanok, akik még nem is jártak a templomban. A közömbösek pedig, „jó” szokásukhoz híven, távol maradtak. Talán nem is baj, mert akinek baj van az értékítéletével, úgysem értené az ünnep és az összetartozás lényegét.

Szép esemény volt ez, és fordulópont is a gyülekezet életében, amit az erre az alkalomra készített szép helytörténeti kiadvány is jelez.

Szoverle István

OLVASTUK...

Az internetnek köszönhetően nagyon szélesre vált az információs sztráda. Rengeteg rossz hír is elér bennünket, és nyugtalansággal tölthet el, de olyan hírek is vannak, mint amit a Somogyi Hírlap 2001. szeptember 27-i számában „Hittel és tudással” címen olvashattuk:

Dr. Papp Lajos szívsebész „Méltoán élni és meghalni” címmel szemléletformáló gondolatait fejtette ki a mintegy száz résztvevőnek. Hangsúlyozta: a szívsebészetben a legjobb szakmai felkészültség is kevés önmagában. Az orvoslás lényege nemcsak a test, „szerelése”, hanem a lélek gyógyítása is. A kettőnek egymást ki kell egészítenie. A hit személyes ügy, de mikor betegek vagyunk, másodlagossá lesz az anyagi lét, s előtérbe kerül a család és a lelki vigasz. Volt olyan páciense, aki „pogányként” feküdt be a kórházba, s meggyógyulva, hívő keresztyénként távozott. A professzor reméli, hogy a III. évezred fordulópontot hoz; az elidegenedett ember ismét visszatér Istenhez. Lényeges, hogy mind többen felfedezzék: nélküle nem élet az élet. A Szentírás is arra ösztönöz, hogyan éljünk; a tízparancsolat hét tiltással kezdődik, de a legfontosabb „parancs” a krisztusi szeretet.

„Krisztusi szellemben munkálkodó orvosokká kell változnunk ahhoz, hogy a gyógyítás szentsége visszakerüljön az őt megillető helyre. S csak így lehet az élet szentségét megőrizni, és a minőségét megtartani” – hangsúlyozta.

G. A. aláírással jelent meg ez a beszámoló, amit örömmel olvastunk, s szívesen adjuk közre a Harangszó olvasói számára is, hiszen a nagytekintélyű tudós szavai nagyon megszívlelendők. Igaz, a hitünk nem emberi tekintélyekre épül, de mégis öröm volt ezt a pár sort a Somogy Megyei Hírlapban olvasni. Akinek van füle a hallásra, hallja meg, hogy a Lélek mire indítja korunk nagy tudósait: hívő bizonyágtételre.

Közli:
a szerkesztőség

Az Orosházi Polgári Napok rendezvénysorozata keretében október 20-án, szombaton este 18 órától az evangélikus iskola dísztermében Koszorús Oszkár helytörténész és a Szokolai Bálint Madrigálkórus közreműködésével 1956. október 23-ra emlékező műsort láthatnak az érdeklődők az In Favorem Urbis Nostrae Egyesület szervezésében. Az egyesület ez év elején alakult azzal a céllal, hogy az orosházi fiatalok polgári életben való részvételét támogassa. Ezért alapított egy díjat is, melyet a városalapítás ünnepén vett át Koszorús Oszkár és Pechan Zoltán – őket láthatjuk-hallhatjuk szombaton este.

Diakóniai jelentés

„Hitünk fokmérője a szolgáló szeretet és az irgalmasság.”

A modern kor

A huszadik század igazi arca

– avagy terrortámadások és a választások

C sodálatos könyvvel lepett meg valaki hónapokkal ezelőtt, de csak most kezdtem hozzá az olvasásához, és rögtön az „Előszó a magyar kiadáshoz” résznél megdöbbenve elakadtam. A sokkal több, mint 900 oldalas könyv nagyon érdekesen kezdődik, legelső mondata az előszó előtt a 9. Zsoltár 9–10. verse: „Őszszetöröd őket vasvesszővel: széjjelzúzod őket, mint cserépedényt. Azért, királyok, legyetek eszesek, és okuljatok földnek bírái.” Már ez az igei mondat is nagyon tanulságos: Isten eddig még mindig összehozta a földi diktátorok, maguknak monumentális szobrot kívánó és emeltető mini-istenek emberi életüket megrontó birodalmait, sajnos mindig csak néhány évtized után.

Paul Johnson ennek a csodálatos és tudós könyvnek a szerzője, s itthon a 20. Század Intézet és a Kairosz kiadó adta ki 2000-ben. „Modern Times” címen először angolul jelent meg a mű még 1983-ban, majd többször is újabb kiadása következett, ami mutatja páratlan értékét. 30 nyelvre fordították le. A vastag kötet rendkívül gazdag anyaggal rendelkezik, és olvasmányos, még az Einstein-féle relativitáselmélet leírása is érthető – igaz, a 20. századi politikai és világnézeti változások előzményeként került be a relativitáselmélet a kötet első lapjaira. Megtudjuk, hogy Einsteinnek nagy bánatot jelentett a relativitás és a relativizmus összekeverése, felcserélése. (Relativizmus: az etikai értékek viszonylagossága – súlyosan téves tanítás.)

Itt azonban csak az előszót ismertetjük. Az „Előszó a magyar kiadáshoz” rövid, egyoldalas írás, természetesen szintén Paul Johnsontól, s rendkívül tanulságos. A 20. század nagy megpróbáltatást jelentett mindenkinek, „különösen is a kisebb, (de) történelmi múltú nemzeteknek, melyek – mint Magyarország is – belesodródtak a nagyhatalmak háborúiba, és áldozataivá váltak bűnös ideológiáknak.” Tehát a neves és tudós szerző úgy tekint vissza a 20. századra, mint „bűnös ideológiák” korára. S valóban, gyilkos ideológiák – mind a faszizmus, mind pedig a kommunizmus – iszonyú mennyiségű embertömeget pusztítottak el.

Paul Johnson könyvét először – tanulmányozási szándékkal – 2001. szeptember 14-én vettem le a könyvespolcomról. Az említett előszóban, tehát 2000-ben, bizakodva írja le a szerző, hogy könyve a

80-as évek elején íródott, akkor „amikor a demokrácia és a szabadság európai győzelme még kétséges volt”, de „azóta kitisztult az ég, és van rá esély, hogy a 21. század már egészen más lesz, mint vérázta elődje.” Ez a mondat 2001. szeptember 11-e előtt aligha tűnt volna fel. Ezen a napon volt a rettenetes terrortámadás Amerika ellen, a négy eltérített repülőgépből három közismert célpontokat talált telibe. A 20. század az I. világháborúval kezdődött – egy szarajevói merénylet, terrortámadás után – és így a lett századból „vérázta” század. Nem minden aggodalom nélkül kérdezhetjük: vajon milyen lesz a huszonegyedik?

A szerző szerint a 20. század egyik legnagyobb bűne az volt, hogy „az állampolgárokat az ideológiai tervgazdálkodás nyersanyagának tekintették.” Tanulságként Paul Johnson azt is leírja ebben a rövid előszóban, hogy „azok, akik ezeknek az ideológiáknak rendelik alá az erkölcsi törvényeket, menthetetlenül elbuknak.”

Majd kifejezi hitét a latin közmondással szemben: a történelem az élet tanítómestere. Azért ajánlja könyvét – és ajánlom én is –, mert „a történelem mindenki számára kötelező tananyag.” Az előszó alaptétele, ami szerint „kötelező” lenne ezt a könyvet elolvasni, milyen is volt a 20. század igazi arca, kik miatt volt olyan, amilyen – a következő: „Mindenkinek el kell tudni igazodni a világ dolgaiban, tudnia kell, mit választ, mire szavaz. Fel kell ismerni a politikai veszélyt, mielőtt az foglyul ejtené.”

A modern kor – a 20. század igazi arca: érdemes az arcába nézünk. Már csak a 21. század érdekében is.

Ribár János

KÖZHÍRRÉ TÉTETIK

Az Evangélikus Egyházközség Lelkeszi Hivatalában (hivatali időben), valamint minden vasárnap, az istentisztelet után vásárolható: Szentírás, énekeskönyv, az Evangélikus Sajtóosztály és keresztyén könyvkiadók lelket építő, hitet erősítő termékei. Az „Evangélikus Élet” hetilapunkat is szeretettel ajánljuk kedves olvasóinknak.

Több mint 10 éve működik gyülekeztünkben a diakóniai csoport. Eleinte 8–10 tagja volt. Nagy szeretettel és hittel látogattuk otthonukban az idős vagy beteg testvéreket. Két évvel ezelőtt vettem át a csoport irányítását, Kovácsné Ildikóval közösen. Tóth Lenke néni adta át a csoport vezetését, de azóta is köztünk van, amikor csak egészsége engedi.

Örömmünk, hogy több fiatal is csatlakozott hozzánk, s a létszám időközben 22-re emelkedett. Ma már nemcsak betegeket, időseket látogatunk, hanem a gyülekezeti életben is aktívan részt veszünk. Így télen az időseinknek szeretetvendégséget szervezünk, a nehezen közlekedőket gépkocsival hozzuk-visszük. S amikor Skorka Katalin lelkész kétéhetente a szociális otthonban alkalmat tart, a diakóniai csoportból néhányan elkísérjük, és segítünk az ottani szolgálásban.

Április végén háromnapos diakóniai csendesnap megszervezésére volt alkalomunk. Csizmazia Sándor vezetésével az ország különböző helyeiről mintegy 30 résztvevő jött el. Idén júniusban heten Gyenesdiáson voltunk a gyülekezeti diakóniai munkatársak konferenciáján. Júliusban aktív részt vállaltunk a kántorképző lebonyolításában. Ugyancsak jelentős feladatot kaptunk a III. OET-val kapcsolatosan.

Minden hónap utolsó szerdáján találkozunk, délután 4 órai kezdettel, hogy megbeszéljük, ami mögöttünk van, és előretekintsünk a következő időszakra. A megbeszélés áhítattal kezdődik, sorra kerülnek az aktuális teendők, és – ez is fontos – a név- és születésnapok köszöntése sem marad el.

Kéréssel fordulunk bárki felé: szeretettel hívogatunk a csoportunkba, hiszen nyitottak vagyunk, és minden szolgálatkész testvérünket örömmel várjuk. A minden hónap utolsó szerdája néha változhat, mint október havában is. A reformáció ünnepe miatt – október 31. – ebben a hónapban október 24-én, 16 órakor tartjuk az összejövetelünket.

„Szeretnék csak egy parányi mécses lenni
mely bevilágít egy szobát,
Egy szál deszkahíddá lenni, mely szakadékot
ível át,
Egy kanálka mézzé lenni, legyen az élet
édesebb,
Egy segítő kézzé lenni – mely teszi azt,
amit tehet.”

Lázár Pálné

Idő – számodra

„Mert a hegyek megszűnhetnek,
és a halmok meginoghatnak,
de hozzád való hűségem nem szűnik meg,
és békességem szövetsége nem inog meg
mondja könyörülő Urad.” [Ézs 54,10]

Egy kép barna fakeretben... Itt áll előttem az íróasztalomon, így mindenkor láthatom, ha leülök ide dolgozni, vagy csak úgy elmélkedni.

Fakó és töredezett képeslap barna fakeretben. Idézi a múltat, bátorít a jelenre, s a jövőre. Személyes emlék. E képeslap címzettje az édesanyám és én. Pontosan hét nappal születésem után kaptuk. Igen, talán szentimentális hóbort ilyen haszontalan dologhoz ragaszkodni. Igen. Talán. De megpróbálom élethűen leírni, mit is ábrázol a kép. Hátha...

A fekete-fehér képeslap voltaképpen nem más, mint egy kerámiáról készült fénykép. Címe is van: „Valakinek mindig van ideje a számodra.” Egy kislány, arcát saját tenyerébe temetve szinte beletérdel egy nálánál sokkal hatalmasabb tenyérbe, s az gondoskodón fogadja be. A másik hatalmas tenyér óvón emelkedik a gyermek fölé.

Elrejttség. Ezt sugározza számomra ez a régi-régi képeslap. Elrejtve lenni a világ gondjai és számomra érthetetlen dolgai elől egy óriási tenyérbe, amelynek tulajdonosa – tudom – csak rám figyel. Csak arra vár, hogy elfoglaljam a nekem fenn-

tartott helyet abban a kézben. Jó érzés magamat ott tudni.

Elrejttség – mint a fiókáknak a meleg fészkek. Igen, fészkek, ahol nem szégyen, ha sírok, ahol valódi atyai szeretet fog körül és jár át. Sokszor szeretnék elbújni, mert oly kicsinynek és gyengének érzem magam. S ebben a rohanó embertömegben alig találni valakit, aki csak rám figyel, akinek van ideje meghallgatni könnyes panaszáradatomat. Nincs időnk egymásra. Talán csak azért mert nem is akarjuk, hogy legyen. Miért? Mert féltjük saját magunkat. Marad hát az egyedüllét és a rohanás.

Mégis: meglepően sokan éreznek hozzám hasonlóan. Meglepően sokan keresik a menedéket ebben az óvón, gondoskodón befogadó meleg, puha atyai tenyérben azzal a sziklaszilárd tudással, hogy ott a helyük. Nem megtúrt koloncok, hanem nagyon fontos emberi lények. S az a csodálatos, hogy sok a sorstárs, sok a hozzám hasonló gyenge és gyámoltalan ember, de valamennyien tudjuk, hogy az Atyának minden gyermekére ugyanúgy jut ideje. Minden gyermekére figyel. És mindig figyel.

Egy kopott, töredezett képeslap barna fakeretben. Idézi a múltat, bátorít a jelenre és a jövőre. Személyes emlék, de jó lenne, ha minél többek számára békeséges valósággá válhatna.

Nagy Ervinné

Kedves Fiatalok!

Tizenéves alkalmunkat, a TEVÉ-t minden szombaton 16.30-tól tartjuk a gyülekezeti teremben. Az alábbi programokkal várunk benneteket, régi és leendő TEVÉket.

Téli hónapok:

- minden szombaton ízelítő Pál apostol leveleiből
- minden szombaton ízelítő az önfeledt játékból
- éneklés
- sok beszélgetés VELED, RÓLAD, egymás jobb megismerése
- adventi készülődés
- kézművesség, csendesség

- Januárban: az elmúlt 3 hónap születésnaposainak köszöntése
- gyülekezeti alkalmakon való részvétel
- ismerkedés szeretetvendégség keretében a leendő TEVÉkkel, azaz a konfirmandusokkal

Tavaszi, nyári előzetes:

- TEVE-avató
- TEVE-tábor
- tanévkezdő TEVE-csendeshétvége

Szeretettel várunk minden tizenéves (és akörüli) érdeklődőt közösségünkbe!

Nagy Ervinné

TEVE-tábor Szarvason

(2001. augusztus 21–25.)

Augusztus vége volt – még egy hét iskolakezdésig. A tanulók többsége már az iskolára gondol: végre láthatom újra az osztálytársaimat, mi változik, a tanárok, a könyvek... Nekünk, azaz a volt konfirmandusok és a TEVÉ-k egy csoportjának azonban jutott még néhány szép nap a nyárból, amire most olyan jó visszatekinteni.

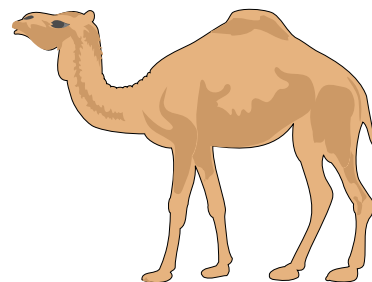
A sarkunkban levő tanév helyett Isten felé fordulhattunk a Középhegymisszió épületének falai között. A kis csapat hamar összerázódott, ezt nagyban segítették a délelőtti beszélgetések, amelyek során véletlenszerű pároknak kellett megtalálniuk egymással a közös hangot. A reggeli-esti áhítatok – amelyek a gyertyafényes félhomályban nagyon meghitt és tartalmas elcsendesedések voltak – szép gondolatokat, kedves emlékeket idéznek. A játékoknál együtt örültünk, szurkoltunk, nevtünk. Különösen kiemelt szerepe volt az éneklésnek: zenés ébresztővel kezdtük a napot, és sokszor késő estig zengedeztünk.

Egyik nap egy kis kirándulást tettünk a városba, sétahajózártunk, majd megnéztük az arborétumot.

A búcsúest már kicsit az utazás hangulatát idézte: sokan szerettünk volna még maradni, és szomorúan gondoltunk arra, hogy nem hív minket többet gyülekezésre a tábori kisharang. Ezt a hangulatot feledtette valamelyest a tábortűz, amely köré gyűlve énekelgettünk, szalonnát süttöttünk, egy utolsó esti gondatkörben beszélgettünk.

A szó nem fejezheti ki elég hűen azokat az élményeket, amiket átélhettünk, azt a szeretetteljes légkört, ami körülvelt minket. Mindezekért cserébe mit is mondhatnánk: köszönjük Zsuzsika néni, köszönjük Ervin bácsi!

Arany Brigitta

Hittanórák

Mint minden tanévben, idén is lehetséges a hitoktatás bármelyik iskolában. Egyházközségünk hitoktatói megkeresték az iskolákat és megszervezték a hittanórákat. Természetesen – a nem egyházi iskolák kivételével – év közben is lehet iratkozni bármelyik iskolában hittanórára. Fontos lenne, hogy minél többen megismerhessék hitünk alapvető titkát és tartalmát.

A templomfűtés ügye

Szomorúan tudatjuk, hogy megint hasztlódik a templom téli fűtésének ügye. Újra csak kénytelenek leszünk – ha nagyon hidegre fordul az idő – a Győry-teremben szorongani. A templom fűtésével kapcsolatosan megoszlanak a vélemények. Vannak, akik szerint szükségtelen a templomot fűteni, mivel régen sem fűtötték, pedig hidegek akkor is voltak. Akik így érvelnek, panaszzalják, hogy a kb. 250 főt befogadó Győry-terem kicsi, levegőtlen, lépcsőt kell mászni, s csak egy kijárata van. Mások, akik szerint fontos lenne a templom fűtése, mert az idősebbek a hideg utca után szeretnének egy kicsit felmelegedni, és a nélkül rossz több mint 1 órát ülni a padokban. Sajnos vannak, akik a hideg templom miatt nem mernek eljönni a vasárnapi istentiszteletre, s vannak, akik a Győry-terem viszonyai miatt nem jönnek el.

A templom fűtésének ügye természetesen anyagi kérdés. Idén tavasszal rövid ideig reménykedtünk, hogy olyan technológiát sikerült találni, aminek a beszerelése (mintegy 2 millió körüli összeg), és az üzemeltetése is olcsó lenne, alkalmanként csak pár ezer forint mutatkozott. Mivel a templom műemlék, a tervezett megoldást el kellett vetnünk.

A jelenlegi templomfűtés szinte érzékelhetetlen, de a téli hónapokban százszeres nagyságrendű a fűtés bekerülési összege. A templom fűtése részben a gyülekezet áldozatkészségének függvénye. Mert részben rendelkezünk egy erre a célra félretett összeggel. Gyülekezete iránti szeretetből, tavaly augusztusban elhunyt pénztárosunk, Kovács Jánosné – mindenki által Hajni néniként ismert testvérünk – a lakását egyházközségünkre hagyta. Az Elnökségnek volt egy döntése – amit a képviselő-testület is jóváhagyott –, hogy a lakás értékesítése utáni összeget félre kell tenni a templom fűtésének érdekében. Ez 2 millió forintot jelent. Ám a jelenlegi kalkulációk szerint minimum

kb. ugyanekkora összegre lenne szükség egy valóban kielégítő fűtési rendszer érdekében. Így szomorúan vesszük tudomásul, hogy marad a megszokott megoldás, vagyis a nagyon hideg téli napokon vállalnunk kell a Győry-termet.

Temetői istentiszteletek

Mint minden esztendőben, 2001-ben is megtartjuk a szokott időpontokban a temetői istentiszteleteket. A felvégi és az alvégi temetőben 14 órai kezdettel kerül sor ezekre az alkalmakra megszokott helyeken. Ez a közhírré tétel egyben meghívás is, szeretettel várjuk az alkalmainkra mindazokat, akik elhunyt szeretteikre Isten igéjének fényében akarnak emlékezni.

Svájci vendégeink voltak

Gabányi Géza lelkész vezetésével 2001. szeptember 29–30-án, 34 tagú küldöttség járt Orosházán a svájci Erlinsbachból. Szombaton délután megtekintették az óvodát, iskolát, és délutáni kávé és sütemény mellett a két intézmény életéről kaptak felvilágosítást. Vasárnap két-nyelvű istentiszteletre került sor, majd a vendégek a templom és a gyülekezet történetével ismerkedtek meg. Az iskola ebédjében finom ebédre került sor. Kedves ajándékkal is meglepték gyülekeztünket a vendégek. Kaptunk egy beteg-úrvacsoráztatási készletet, valamint egy ottani, helyi festőművészről származó, saját falujukat megörökítő festményt, nagy hegyeikkel. Felvetődött a testvér-gyülekezeti kapcsolat lehetősége is. Erről azonban még az egyházközség vezetőségének, presbitériumának és a közgyűlésének kell meghoznia a döntést. A találkozó szívélyes és valóban testvéri volt. A csoport hétfőn reggel folytatta körútját, Orosházáról Szegeden át vezetett útjuk, s még aznap Pannonhalma volt a cél.

Felnőtt ifjúsági alkalmak

Továbbra is szeretnénk tartani szombatonként 19.30 órai kezdettel a felnőtt ifjúsági alkalmakat, melyeken Márk evangéliumával ismerkedünk.

Felnőtt hittan, avagy keresztyén ismereteink gazdagítása

Elégé közismert, hogy sok hiánya van keresztyén ismereteinknek. Hiányos a bibliaismeret, töredékes a hittananyag

ismerete. A rendszeres hitoktatásban részesülő iskolás gyermekeink sokkal többet tudnak a keresztyén ismeretekből, mint a felnőttek jelentős része, akik kénytelen-kelletlen kihagyták annak idején a hitoktatást. Ebből (is) kiindulva ajánlottuk fel a keresztyén ismeretek kibővítésének és elmélyítésének alkalmait. Ennek megfelelően minden szerdán 17 órától gyülekeznek azok, akik részt kívánnak venni ezen a képzésen. Tekintettel a dolgozóakra, az első félóra a gyülekezésé, maga az óra lényegében 17.30-kor kezdődik. Tankönyv is van: ebben az esztendőben dr. Pröhle Károly: „Az evangélium igazsága” című alapos könyvének 1957 óta 4., változatlan kiadását használjuk. Az utolsó kiadás 1997-ben jelent meg. Egyik motónk: Jézus első követőit is tanítványoknak nevezték és nevezzük ma is.

Gratulálunk

Örömmel tesszük közzé, hogy Nagy Ervin segédlelkész 2001. szeptember 13-án sikeresen letette a lelkészvizsgáját, ami azt jelenti, hogy állandó és parókus lelkészi szolgálatra megválaszthatóvá vált lelkészé lépett elő. Lelkésztestvérünk életére és szolgálatára Isten áldását kérjük. A Magyarországi Evangélikus Egyház gyakorlata, hogy a Hittudományi Egyetem elvégzése után gyakorlati időt, segédlelkészi szolgálatot kell kitölteni, és a Lelkészképzési Bizottság előtt vizsgát kell tennie a jelöltnek, hogy alkalmas-e az önálló lelkészi szolgálatra, mind elméleti, mind gyakorlati vonatkozásokban. A jövőendőben – e tekintetben is – változásra kerül sor, mert a zsinat bevezette a 6. évfolyam új formáját. Ez a korábban végzett segédlelkészeket még nem érinti.

Köszönetet mondtunk

Először 2001. szeptember 14-én, másodszor szeptember 22-én találkoztunk a III. OET megvalósításában résztvevő munkatársakkal. Szeptember 14-én a felnőtt gyülekezeti tagoknak, szeptember 22-én pedig az ifjúságnak háláltuk meg fáradozásait. Köszönetünket levélben is kifejeztük a korcsoportoknak, Jantos István felügyelővel közösen. Mindkét esetben a találkozó legérdekesebb részeit néztük meg videón, és első esetben fasírt-party, második alkalommal fagyfalt és sütemény tette kedélyessé a kedves emlékekkel fűszerezett alkalmakat. Nem adtuk fel azt a tervünket, hogy megírjuk a találkozó történetét.

Teológus diákjaink jelentik

Első heteim az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

Acím már takarja, amiről írni szeretnék. 2001-ben jelentkeztem az Evangélikus Hittudományi Egyetem lelkész-teológus szakára. A bizottság döntése alapján minden elsőévest felvettek, 1 év próbaidőre. Ez itt így szokás. A próbát eddig – úgy érzem – nagyon jól álltam. Az is igaz persze, hogy eddig csak táborozással, túrázással, és ismerkedéssel telt az idő. Tehát még nem hallgattam egy előadást sem, és nem kértek tőlem egy betűt se számon. Csupán néhány adminisztrációs dolgot kellett elintézni.

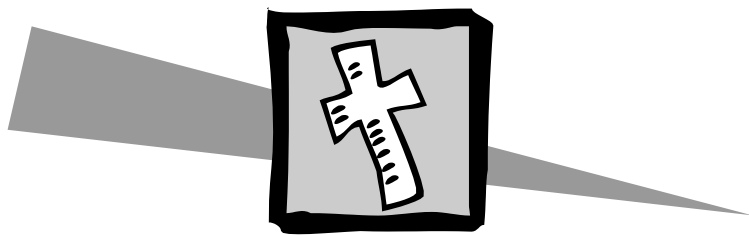
Budapesten kiigazodni viszont meg kellett tanulnom. Tudom, valakinek ez nagyon egyszerűnek tűnik. Számomra problémát okozott volna, ha két kedves orosházi teológustársam, Mikó Dániel és Benkő Gergő nem segítettek volna.

A teológusotthon megújultán várta a hallgatókat, így a felkészülést szép környezetben kezdhettük el. Minden feltétel adott, a többi csak rajtunk múlik.

Az órarendet is megkaptuk, s a tantárgyak első látásra elég furcsán hangzanak. Van egy pár, amelyik mögött nem tudom még mi lakozik, de a hébert és a görögöt izgatottan várom. Bár mindenki ezekkel a tárgyakkal ijesztget. Azt hiszem, még nem ijedtem meg.

Eddig két csendestáborban vettünk részt. Az egyik táborozás Csákváron volt, csak elsőévesek számára, és jelen volt Johann Gyula is, a teológusotthon lelkésze. Sok „oktató” vallási filmet néztünk meg, és beszélgettünk róluk. Majd négy és fél óras túrát tettünk a Vértesben. Csatlakozott hozzánk Drs. (doktorjelölt) Varga Gyöngyi is, aki ízelítőt adott héber énekekből. A másik tábor Piliscsabán volt, erre mehetett, aki akart. Itt sok alkalom nyílt az elcsendesedésre és a gondolkozásra, de tánkra, és játékokra is. Volt fórum négy előadóval: „A lelkész spirituális élete” címmel. Erről sokat tudnék írni, és ha lesz még rá lehetőségem, beszámolok róla. Addig is Isten segítségével elkezdem tanulmányaimat.

(Gombkötő Beáta, I. évfolyam)

Harmadévesen a Hittudományi Egyetemen

Harmadéves hallgató vagyok az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Ittenii tanulmányaimat 1998 szeptemberében kezdtem, s várhatóan 2005 szeptemberében fejezem be. Budapesten jól érzem magam az egyetemen is, a városban is. Kezdetben nehéz volt megszokni a nagy tömeget, valamint a szardíniásdobozra emlékeztető buszra való felszállást. Térképpel pedig bármit megtalállok, amire éppen szükségem van. A teológián – mivel kis egyetem vagyunk –, szinte mindenki személyesen ismer mindenkit, s ha szükség van rá, szívesen segítünk a másoknak. Az elsőéves hallgatókra pedig a felsőbb évesek különös gondot fordítanak, hogy minél gördülékenyebben történjen meg a közösségbe való beilleszkedésük.

A jövőre tekintve a következő nyáron szeretnék kimenni a németországi diakóniai, valamint nyári gyakorlatra, a német nyelv gyakorlása miatt, egy hónapra. Ezután pedig ősszel újra meg szeretnék próbálkozni a német középfokú nyelvvizsga letételével.

(Benkő Gergely, III. évfolyam)

NÉVTÁR

A gyülekezeti nyilvántartásról még egyszer

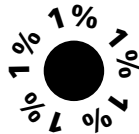
Már régen törvényi kötelezettségünk a kezelhető nyilvántartás, aminek a segítségével nyomon tudjuk kísérni azt a tényt, hogy ki tartozik az egyházhoz és ki nem. Az új, ún. Zsinati Törvény szellemében megkülönböztetjük az egyháztagságot a gyülekezeti tagságtól, amit leegyszerűsítve úgy mondhatnánk, hogy egyháztagnak tekintendő minden megkeresztelt testvérünk, gyülekezeti tagnak viszont csak az, aki az egyházfenntartási járulékának fizetésével hozzájárul az egyház anyagi gondjainak megoldásához. Még mielőtt valaki úgy vélné és érezné, hogy pusztán a pénzről van szó, sietve tesszük hozzá: éppen ellenkezőleg, nem a pénzről van szó, hanem arról, hogy valakinek hitéből fakadóan olyan fontos az egyház szolgálata, hogy ezért anyagi áldozatot is hajlandó hozni. Tehát nem elítélendő és rossz mértékegység az, hogy valaki fizeti-e rendszeresen, minden évben az egyháza életét segítő járulékot, mert aki még ilyen anyagi áldozatot is hajlandó és tud hozni az egyházáért, az a személy – lényegében – élő hitéről ad érthető jelzést.

Az egyházközség anyagi életének három forrása van: istentiszteleti ofertórium, egyházfenntartói járulék és hálaáldozati adomány. A zsinati törvény értelmében az utóbbi kettőt nyilvántartásban regisztrálni kell, mert ez az egyik adminisztrációs feltétele a gyülekezeti tagságnak. Ennek a kartonnak van egy, a pénztáros felé fordított oldala, aminek a kis ablakaiba minden alkalommal, dátummal együtt bevezeti a befizetett járulék összegét, s ha valaki azon kívül még adományt is adni szeretne, akkor ennek az összegét is feltüntetjük ezen a kartonon.

Köszönetet mondunk minden kedves olyan testvérünknek, aki már az első felhívásra is készséggel reagált, és kitöltötte a személyes adatokat tartalmazó formulát. Ezt a formanyomtatványt be lehet szerezni a Lelkészi Hivatalban, illetve az ott dolgozók készséggel segítenek a kitöltésében. A jövődő útja ugyanis a törvényes úton és módon kialakított személyes nyilvántartás lesz, amely az egyháztagság igazolását segítheti elő. Az adatokat természetesen bizalmasan kezeljük, és azok megóvásáért felelősséggel tartozunk.

Az egyházközség vezetősége

ALAPÍTVÁNYI HÍREK

„KORÁL” ALAPÍTVÁNY

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1%-át rendelkező nyilatkozatukkal az alapítványnak juttatták. A kapott 4555 Ft összeggel a nyári, kéthetes kántorképző tanfolyam költségeihez tudtunk hozzájárulni.

Tisztelettel: a kuratórium

*

„EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA” ALAPÍTVÁNY

Isten iránti hálával mondunk köszönetet mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1%-át felajánlották az iskolának. A 2000. évben kapott 379 042 Ft-ot udvari kerékpártároló építésére fordítottuk. Szeretettel kérjük, felajánlásukkal továbbra is segítsék Orosháza egyetlen egyházi iskoláját. Adószámunk: 19061838-1-04

Az alapítvány kuratóriuma

„RAVASZ ANTAL” ALAPÍTVÁNY

Mely az orosházi Evangélikus Egyházközség felügyeletével 1994-ben jött létre, és 1998. január 1-jétől közhasznú szervezeté alakult. Az alapítvány célja: az evangélikus gimnázium tanulói részére ösztöndíj folyósítása a kuratórium döntése alapján. A 2000. évben felajánlott 1%-ból 15 986 Ft összeg várható. Köszönetet mondva eddigi támogatásukért, kérjük az 1%-kal való további szíves támogatást. Adószámunk: 183 75200-1-04.

*Dr. Fehér Dezsőné Dr. Ravasz Magda
a kuratórium elnöke*

Éves beszámoló

A „Ravasz Antal” Alapítvány, mely az Evangélikus Gimnázium támogatására jött létre, 2000. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban hozzuk nyilvánosságra:

A 2000. évi bevételek:
Adomány: 120 000 Ft
1%-os SZJA-átutalás: 13 213 Ft
Kamatjövírás: 16 753 Ft
Összesen: 149 966 Ft

A 2000. évi kiadások:
A kuratórium javaslata és döntése alapján 8 tanuló – jó tanulmányi eredményéért, példamutató magatartásáért – ösztöndíjban részesítettünk. Az 1999/2000. tanév 10 hónapja alatt kifizetésre került: 98 000 Ft. Dologi kiadás (bank-, ill. postak.): 9766 Ft
Összesen: 107 766 Ft

Az alapítvány kuratóriuma

„EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM” ALAPÍTVÁNY

Mely 1991-ben jött létre, és 1998. január 1-jétől közhasznú szervezetté alakult. Az alapítvány célja: a gimnáziumi nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés és kulturális tevékenység támogatása. Az adózók által felajánlott 1%-os támogatás, ez évi várható összege: 149 007 Ft. Köszönetet mondva az eddigi támogatásért, kérjük az 1%-kal való további szíves támogatást. Adószámunk: 19062310-1-04

Az alapítvány kuratóriuma

Éves beszámoló

Az „Evangélikus Gimnázium” Alapítvány – mely a gimnáziumban folyó oktatási és nevelési tevékenységet támogatja – 2000. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban közöljük:

A 2000. évi bevételek:
Adomány: 150 400 Ft
1%-os SZJA-átutalás: 65 791 Ft
Kamatjövírás: 73 373 Ft
Összesen: 289 564 Ft

A 2000. évi kiadások:
Az iskola részére internetbelépési díj: 112 500 Ft. 8/7 osztályosok kirándulásának támogatása: 12 500 Ft. Négy gimnáziumi osztály tanulói részére egyszeri tankönyvhozzájárulás: 60 000 Ft. Négy gimnáziumi osztálynak karácsonyi ajándék vásárlása: 50 456 Ft. Dologi kiadás (bank-, ill. postaköltség): 9314 Ft. Összesen: 244 270 Ft

Az alapítvány kuratóriuma

*„Nem a mi dolgunk igazságot tenni,
A mi dolgunk csak: igazabbá lenni.”
[Reményik Sándor]*

Kedves Testvérünk!

2001. szeptember 4-én Orosházán megalakult az irodalom- és művelődéstörténész nevével fémjelzett „Elek László Baráti Kör”. Működési területe városunkra és vonzáskörzetére terjed ki. Célja:

- keresztény, nemzeti alapon összefogni a területünkön élő lakosokat;
- a névadó szellemi örökségének ápolása, feldolgozása, az egyes tudományágak területén dolgozó, kiemelkedő személyek munkásságának megismertetése;
- művelődéstörténeti, társadalomtudományi pályázatok kiírása;
- az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium testületével együttműködve a működési területen lévő iskolák tanulói részére évenként a Himnusz- és a Szózat-szavalóverseny meghirdetése és megrendezése.

A Kör pártoktól függetlenül működik. Amennyiben a fenti célkitűzéssel egyetért és a Kör tagja kíván lenni, szíveskedjék a mellékelt belépési nyilatkozatot kitölteni és egyháza hivatali helyiségébe eljuttatni. Köszönjük.

Az előkészítő bizottság nevében:

DANCZ GYULA
bizottsági tag

KELLER JÓZSEF
bizottsági tag

BELÉPÉSI NYILATKOZAT

Alulírott az „Elek László Baráti Kör” célkitűzésével egyetértek, azt elfogadom, és tagjai sorába kívánok lépni:

Név:

Leánykori név:

Foglalkozás:

Lakcím:

Telefonszám:

Dátum:

.....
aláírás

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Zátonyi János és Balán Mária fia:

JÁNOS 2001. augusztus 11.

Hajdu Antal és Jancsó Ibolya fia:

GYÖRGY 2001. augusztus 12.

Gyurik István és Szabó Klára leánya:

GRÉTA 2001. augusztus 12.

Dravec Tibor és Forgó Edit leánya:

MÉDEA DIÁNA 2001. augusztus 12.

Kovács Zoltán Gyula és Bognár Szilvia fia:

ZOLTÁN DÉNES 2001. augusztus 26.

Tábé Lajos és Bajor Tünde fia:

KRISZTIÁN 2001. augusztus 26.

Benkő Lajos és Barna Katalin leánya:

KATALIN IRÉN 2001. szeptember 16.

**ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN
ÉS CSALÁDJUKON!**

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Hangyási Balázs és Nagy Edit 2001. augusztus 4.

Sándor Tibor és Nagy Erika 2001. augusztus 11.

Benkő József és Makai Orsolya 2001. augusztus 18.

Lajkó Tivadar és Tóth Márta 2001. szeptember 29.

Weirich Oswald és Szentpéteri Mariann 2001. szept. 29.

**ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!**

TEMETÉSEK (2001. július 28.–2001. október 5.)

Szalók Józsefné (Makula Erzsébet 79) · özv. Csizmadia

Béláné (Hajdu Mária 79) · Dénes Bálintné (Tóth Etelka 92) ·

Móroc Lajosné (Kiss Anna 81) · Fazekas Imréné (Janecskó

Erzsébet 83) · Bak János Imre (75) · Bánki Horváth

Sándorné (Matuska Róza 85) · id. Dajka Péter (78) ·

Rózsavölgyi Miklósné (Mikorics Julianna 67) · Halustyik

Erzsébet (82) · Tóth József (78) · Forján Sándorné (Garai

Gizella 78) · Rucz Antal László (53) · Szabados Tóth István

(80) · Szénási Jánosné (Csizmadia Irén 82)

**A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] DE AKI AZ ISTEN
AKARATÁT CSELEKSI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ.
(1Jn 2,17)**

ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

(2001. július 29.–2001. október 5.)

Dr. Kiss A. Sándor, Szeged	1000 Ft
Musztafáné Horváth Györgyi	2000 Ft
Dr. Musztafa László, Szeged	3000 Ft
Dr. Musztafa Szulimán, Szeged	3000 Ft
Gyömrei Mihályné	1000 Ft
Verasztó József és neje	500 Ft
Pataki Antal, Kardoskút	1000 Ft
Keller Józsefné	500 Ft
Gyöngyösi Károly	500 Ft
Pál Tamásné	1000 Ft
Czikora Lajos	1000 Ft
vitéz Benkő Pálné	1000 Ft
Csepregi Imre és neje	1000 Ft
Dr. Maczkó Ferencné	1000 Ft
Horváthné Csepregi Teréz, Eger	1000 Ft
Csomor Józsefné	2000 Ft
Trugly Györgyné	1000 Ft
Szula János	1000 Ft
Berta Éva	1000 Ft
Szikora Józsefné	1000 Ft
Sólyom Lajosné	500 Ft
Dr. Molnárné Tóth Beáta, Budapest	5000 Ft
Ur Elekné	1000 Ft
özv. Kovács Pálné	500 Ft
Kovács Imréné	1000 Ft
Dr. Czeglédi Jankó Gézőné, Budapest	5000 Ft
Kovács Lajos és neje	500 Ft
Györgyi Bálint és neje	2000 Ft
Király Béla	1000 Ft
özv. Barsa Imréné	1000 Ft
Csiszár Mihályné	1000 Ft
Szula Mihályné	1500 Ft
Németh Lászlóné, Tótkomlós	1000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 2 testvérünk adománya	1000 Ft

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Gyülekezetünk igei és közösségi alkalmai

Minden vasárnap 9 órakor gyermek-istentisztelet, majd 10 órai kezdettel istentisztelet (a hónap első vasárnapján mindig ünnepeljük az Úr szent vacsoráját. Vasárnap esténként 17 órakor ugyancsak Isten igéjét hallgatjuk.

Minden kedden és pénteken reggel 8 órától reggeli áhítat.

Minden szerdán, 17 órától felnőtt hittan.

Csütörtökönként 17 órai kezdettel istentisztelet, utána testvéri lelki beszélgetés lehetőségét kínáljuk.

Szombatonként 16.30-kor a tizenéves fiataloknak kínálunk olyan közösséget, ahol igei kérdésekről éppen úgy lehet beszélgetni, mint a korosztályt foglalkoztató problémákról. Ugyancsak szombaton 19.30-tól a felnőtt korosztályú fiatalokat várjuk.

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) · **Felelős kiadó:** Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomtatás:** Iniciale Bt., Orosháza